

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. CSÜTÖRTÖK, szeptember 22.

264. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—53 Szerkesztőség 3—10, 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Magyar egyetemi tanszéket!

Az egész Vajdaság, nemcsak Bácska, hanem Bánát is megmozdult, hogy megvédje a szentai főgimnáziumot az algimnáziummá való zsugorítás veszélye ellen. Szentá nagykiterjedésű vidék középiskolái gócpontja és ennek a vidéknek lakossága érthetően ragaszkodik egyetlen főgimnáziumához. Sztrilics Béla és Vuics Száva, a szentai radikális párt vezére már meg is tették a mentőakció bevezető lépéseit. Szentá város közgyűlése is impozáns egyértelműséggel állást foglalt az ügyben és kilátás van — tekintettel a bánáti szülők közóhájára Sztankovics Szvetozár földmívelésügyi miniszter hathatós támogatására is, úgyhogy a szentai főgimnázium jellegének megóvása csaknem teljesen biztosítottnak tekinthető.

Van azonban a kérdésnek olyan vonatkozása is, amely a magyar anyanyelv középiskolai jogának ismételt hangsúlyozását teszi aktuálissá! A szentai főgimnázium felső négy osztályának megszüntetése ugyanis a magyar párhuzamos osztályok redukálását jelenti és így a magyar kisebbség iskolai sérelme. Amikor a szombori és noviszadi főgimnáziumban véget vetettek a magyarnyelvű oktatásnak, arra hivatkoztak, hogy a bácskai magyarság számára megmarad a szentai és a szubotikai főgimnázium. Azóta Szuboticán azt a korlátozást léptették életbe, hogy leány növendékeket csak a négyosztályú lánygimnáziumba vették fel, ahol nincsenek magyar párhuzamos osztályok és így a leányok középiskolai joga anyanyelvükhöz illuzóriussá vált. Ha most lefaragnák a szentai főgimnáziumról a felső osztályokat, még szűkebbre szorulna az a kör, amelyet a magyarság iskolázási igényeinek érvényesítésére amúgy is igen fukarul vontak meg. A magyarságnak ilyen módon külön oka is van arra, hogy a szentai főgimnázium érdekében megindított mozgalom sikerét kívánja.

De szóvá kell tenni ezzel kapcsolatban a magyar középiskolai tanterv utánpótlásának hiányát is, amely igen szomorú perspektívát nyit a magyarnyelvű középiskolai oktatás jövőjére. A törvény szerint magyar párhuzamos osztály nyitható ott, ahol az illető osztályba legalább harminc magyar nemzetiségű tanuló iratkozik be. Ha ez a rendelkezés a kellő magyar tanterv mellett sem akadályozza annak, hogy a magyar párhuzamos osztályok számát folytonosan apasszák, mi lesz majd akkor, ha a jelenlegi magyar pedagógusok kidőlnek a sorból? Papiron meg fog maradni a jog, de a gyakorlatban az lesz a helyzet, hogy a magyar diákok a középiskolában teljesen elszakadnak anyanyelvüktől, mert nem történik gondoskodás magyar tanárképzésről.

Amikor Perics Ninkó dr. közoktatásügyi miniszter beiktatta a nemzetiségi nyelveket a vajdasági tanítóképzők tananyagába, kimondottan az a cél vezette, hogy a tanítói státus újabb generációi is képesítést

nyerhessenek a magyar, német vagy román osztályok vezetésére. A rendelet kibocsátása, alkalmából megkérdeztük a közoktatásügyi minisztertől, vajon nem gondol-e a tanárképzés hasonló reformjára és azt a választ kaptuk, hogy ilyenirányú kívánságot senki sem közölt vele. Ebben a válaszban benne rejlik az utmutatás a magyar nemzetiségi törekvések hivatott szószólói elsősorban természetesen parlamenti képviselői számára. A probléma sokkal fontosabb, semmint megengedhető volna, hogy a magyarság vezeterei napirendre térjenek föltötte

Mindent el kell követni, hogy megfelelő számu magyar párhuzamos osztályok álljanak rendelkezésre a középiskolákban a magyar diákoknak, de nem szabad megfeledkezni a magyar tanári személyzet utánpótlásához fűződő érdekről sem. *Qui tacet, consentire videtur* — a hallgatás beleegyezésnek látszik — és a magyarság parlamenti képviselői, akár a magyar párt, akár a radikális vagy a demokrata párt keretében helyezkedtek el, nem vehetik magukra azt az ódiomot, hogy a mostani állapot hallgatólagos elfogadásával hozzájárultak a közép-

iskolák magyar tanári karának el-sorvasztásához s ezzel a magyar párhuzamos osztályok megdöntéséhez.

A példa adva van: a régi Magyarországon minden nemzetiségi nyelv és irodalom tanítására volt külön egyetemi katedra. A jugoszláviai magyarság előharcosaira az a feladat vár, hogy a közoktatásügyi kormányzatnál ennek a példának követését vivják ki és a magyar egyetemi tanszék eszméjének megérlelésével védjék meg a magyar párhuzamos osztályokat a pusztulástól.

Megtörtént a kormányrekonstrukció

A szlovén néppárt a szociálpolitikai tárcát kapta — Vukicsevics átengedte a demokratáknak a közoktatásügyi tárcát — Pérics Ninkó dr. kilépett a kormányból — A belügyi tárcát megtartotta magának a miniszterelnök
Szociálpolitikai miniszter: Goszár Antun, közoktatásügyi miniszter: Kumanudi Koszta, erdő- és bányaiügyi miniszter: Mijovics Áca

Megerősödött a kormány helyzete

Beogradból jelentik: Mint ahogy a keddi tanácskozás után várható volt, szerdán délelőtt megtörtént a rekonstrukció s a szlovén néppárt bevonása a kormányba.

A rekonstrukciót elrendelő királyi ukáz kibocsátását a délelőtti folyamán különböző megbeszélések előzték meg. Vukicsevics miniszterelnök már nyolc óra előtt megjelent a miniszterelnökségen, ahova nyolc órakor megérkezett Korosec is, aki félórát tanácskozott a miniszterelnökkel. Mariukovics külügyminiszter ugyanebben az időben Davidovicsot látogatta meg, akivel hosszú megbeszélést folytatott. Ennek a tanácskozásnak politikai körök nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, miután eddig még nem volt a közvéleménynek tiszta képe Davidovics magatartásáról. Hír szerint a demokrata pártnak nyújtandó államtitkári állások kérdése is szóba került és úgy tudják, hogy

Davidovics ellenezte a demokrata államtitkárok kinevezését, hogy ezzel is kidomborítsa a mostani helyzet ideiglenességét, nem akarván a demokrata pártot még jobban lekötöni a Vukicsevics-kormányhoz.

Mariukovics a tanácskozás után felkereste Vukicsevics miniszterelnököt, aki a külügyminiszterrel való konferálás után feltizenegyor átment az udvarhoz, ahol tizenkét órára audienciát kért Ófelségétől. Davidovicsot később Sumenkovic Ilija építésügyi miniszter is felkereste. Vukicsevics tizenkettőkor az udvarhoz menet irattáskát vitt magával, amiből az újságírók azt következtették, hogy a királyi ukáz aláírása végett járul Ófelsége elé. Tizenkét óráig a miniszterelnököt a kormány több tagja kereste fel, köztük Perics Ninkó is, akivel Vukicsevics aláíratta lemondását.

A miniszterelnök rövid déli audienciája után az újságíróknak a következőket mondta:

— Goszár az új szociálpolitikai miniszter.

— És hová megy a régi szociálpolitikai miniszter? — kérdezték az újságírók.

— Az erdőbe — hangzott a válasz, amivel a miniszterelnök tréfásan közölte, hogy Mijovics Áca szociálpolitikai mi-

niszter az erdő- és bányaiügyi tárcát veszi át.

— És a belügyminiszter?

— A belügyminiszter belügyminiszter marad.

— Mi lesz Periccsel?

— Periccsel más kombinációink vannak.

— Hát Kumanudival mi van?

— Ő a közoktatásügyi miniszter.

— Vannak-e államtitkári kinevezések?

— Nincsenek.

A miniszterelnök ezzel befejezte beszélgetését az újságírókkal.

Ófelsége a rekonstrukcióról szóló ukázzal egyidejűleg egy másik ukázt is aláírt, amely szerint a Geniben lévő Kumanudi távolléte alatt a közoktatásügyi miniszter tárcáját Sumenkovic Ilija középítési miniszter látja el

Perics nyilatkozata lemondásáról

Amikor Perics Ninkó dr. távozott a miniszterelnökségről, az újságírók megkérdezték tőle, hogy micsoda új kombinációja van vele a kormánynak. Perics ezt válaszolta:

A szlovén néppárt egyelőre megtartja különállását

A kormány rekonstrukciójával Vukicsevics végrehajtotta a blédi megegyezésnek azt a részét, amely a szlovén néppártnak a kormánybalépésére vonatkozik. Korosecnek csak egy tárcát kaptak, még pedig a kevésbé jelentősek közül, de Vukicsevics kilátásba helyezte nekik a közoktatási államtitkárságot, amelyre Susnik Anton volt közlekedési miniszter a jelöltjük. Ez az államtitkárság kinevezés azonban a többivel együtt elmarad és néhány hónapon belül nem is kerül sorra. Ez alatt

a szlovén néppárt megtartja különállását

és körülbelül olyan viszonyban lesz a radikálisokkal, mint a muzulmánok a demokratákkal. A további lépést a két párt teljes egyesülése felé csak hónapok múlva fog megtörténni, ha addig nagyobb arányú változások nem következnek be a politikai életben.

A demokrata párt körében a kormányrekonstrukció nem keltett osztatlan meg-

— A fő, hogy kiléptem a kormányból. Az elnök urnak és társaimnak más kombinációjuk van velem.

— Ön lesz a parlament elnöke?

— Erről a klub fog dönteni.

— Benyújtotta Ön lemondását?

— Igen.

— Lemondott az egész kormány?

— Nem, csak azok a miniszterek, akik reszortot változtattak.

— Mikor ül össze a radikális klub?

— Október elején — fejezte be a beszélgetést Perics Ninkó.

Ezek szerint a kormányban a következő változások történtek:

Perics Ninkó dr., eddigi közoktatásügyi miniszter kilépett a kormányból. Kumanudi Koszta dr. lesz a közoktatásügyi és Mijovics Áca dr. az erdő- és bányaiügyi miniszter. Új miniszter Goszár Andrea dr., aki a szociálpolitikai tárcát kapta. Goszár ugyanezt a tárcát töltötte be Uzunovic hatodik kormányában is. Az új miniszter, aki a kinevezése után érkezett meg Beogradba, csütörtökön teszi le az esküt Vukicsevics Velja miniszter kezébe.

elégedést. A demokraták még egy tárcát követeltek, azonban Vukicsevics megtartotta a tárcák elosztásának eddigi arányát. Mindössze a tárcák minősége tekintetében tett a miniszterelnök engedményt a demokratáknak, amennyiben átengedte nekik a fontos közoktatásügyi tárcát.

Míg a kormány köreiben a rekonstrukcióval a kormány helyzetét lényegesen megszilárdultnak tekintik, addig

a demokratapárt elégedetlen elemel a mostani megoldást csak provizórikusnak mondják és azt hangoztatják, hogy a parlament összeülése után mégis csak sor fog kerülni a leszámolásra Vukicsevics és Davidovics között.

Különösen hangsúlyozzák, hogy a demokrata erők egyesítésére irányuló akciót változatlanul folytatni fogják és Davidovics létre hozni úgy a fuziót Pri-

bicsévecsekkel, mint a Radics-párt bevonását a demokrata egyesülésbe.

Davidovics cáfoló nyilatkozata

Nagy feltűnést keltett politikai körökben Davidovicsnak szerdán délelőtt közölt nyilatkozata, amelyben a Pravda egy cikkének állításait cáfolja. A Pravda ugyanis azt írta, hogy Davidovics teljesen magdévát tette Marinkovics nézetét a kormányban való részvételről és meg is köszönte Marinkovicsnak eddigi magatartását. A cáfoló nyilatkozat így hangzik:

— A beogradi Pravda mai számában ismét néhány, a valóságnak meg nem felelő dolgot közöl Davidovics Ljubáról. Mindaz, amit Davidovics magatartásáról a kormánnyal szemben és a kormányrekonstrukció kérdésében közölt, nem felel meg a valóságnak. Davidovics kéri, hogy a róla szóló állításokat fogadják fenntartással, ha azok az ő aláírása nélkül vagy a demokratapárt titkárságának aláírása nélkül jelennek meg.

Beszélgetés Davidovics Ljubával

A Bácsme gyei Napló beogradi szerkesztőjének alkalma volt szerdán délután beszélgetést folytatni Davidovics Ljubával.

A demokrata párt vezére arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a kormányrekonstrukciójáról, így felelt:

— *Hát éljen a rekonstrukció!* Egyébként ez minden, amit erről mondhatok.

— Azt beszélük, hogy ön jóváhagyta a rekonstrukciót.

— *Nem hagytam jóvá és nem ellenéztem.* Nem mondtam sem igent, sem nemet és nem vettem részt a rekonstrukció végrehajtásában.

— Azt beszélük, hogy Marinkovics még az ukáz aláírása előtt értesítette önt a rekonstrukcióról.

— Én ezt nem tudom. Hogy mit beszélünk én és Marinkovics, az a mi dolgunk. Majd meglátjuk, hogy fognak a dolgok fejlődni.

Lehet, hogy Velja maga fog lemondani.

— *Követelte ön ezt a lemondást?*

— Hogy őszinte legyek, nem sokat avatkoztam bele a dolgokba. Megvárom, hogy fognak a viszonyok kialakulni és addig

hallgatok úgy a miniszterekkel, mint az újságírókkal szemben.

— Mikor fog mégis megszólalni előnk ur?

— Azt én állapítom meg.

— *Én Vojával mindig megegyezem. Vója lojális tagja a klubnak.*

A főbizottság van hivataly arra, hogy a dolgokat megítélje. Vojával én jól megegyezem.

— És Veljával?

— *Ez már más dolog. Ez a nehéz. Vója és Velja nem ugyanaz.*

— *Miért cáfolta akkor Ön meg a Pravdát, amely azt írta, hogy Ön megegyezett Marinkovicsal.*

Davidovics erre kissé ingerülten válaszolt:

— Kérem, azok ott azt írják, hogy én kijelentettem, hogy az egész klub támogatni fogja ezt a kormányt. Már pedig én ezt sehol ki nem jelentettem.

Az más kérdés, hogy fogom-e támogatni a kormányt vagy nem, de senkinek ilyen kijelentést nem tettem.

Az egész rekonstrukció kis jelentőségű és csak arra való, hogy Korosec csoportját bevonják a kormányba.

— *Hogy áll a két demokrata párt egyesülésének kérdése?*

— Beszélünk erről. Ami engem illet, nekem nincs ellene kifogásom. Ez jó dolog volna, de úgy látom, hogy Pribicevics haragszik a Vremere. Mit jelent ez? Azért haragszik, mert a jelentésbe, mely végig a két demokrata párt egyesüléséről beszél, bekerült egy passzus, hogy Pribicevics belép a demokrata pártba. *Hát mit akarnak ők?* Azt mondja, hogy új pártba kell egyesülni. *Új pártból nem lehet szó, ez valami negyedik párt volna. Semmi okunk sincs megváltoztatni a párt nevét és programját. A mi programunk modernebb, mint Pribicevicsé*

és ha szükség volna a program megváltoztatására, ez csak a pártkongresszuson történhetne meg.

— Azt beszélük, hogy a párt neve nemzeti demokrata párt.

— Ez azt jelentené, hogy a mai nemzeti. Mit ér a radikális pártnak, hogy nemzetinek nevezik, amikor egymás közt veszekszenek.

Ezzel véget ért az érdekes beszélgetés.

Százhatvanezer ember nézi végig a Tunney—Dempsey boxmeccset

A két világbajnok csütörtökön mérkőz k Chicagóban Turney egymillió, Dempsey félmillió dollárt kap

Newyorkból jelentik: Példátlan érdeklődés előzi meg a Tunney—Dempsey boxmeccset, melyet

csütörtök este tíz órakor rendeznek meg Chicagóban.

A két boxsampion már egyszer megküzdött a világbajnoki címért. A meccset Tunney nyerte meg, aki rendkívül heves küzdelemben legyőzte a világbajnok Dempseyt, akit addig verhetetlennek hittek.

A chicágói stadionban 160.000 néző számára van hely.

A jegyek nagyrészt már eladták. A

nagy érdeklődésre jellemző, hogy a jobb jegyeket kéz alatt 200 dollárért árúsítják.

Tunney a meccsért egymillió dollárt kap, Dempsey pedig félmilliót.

Tex Richard, a mérkőzés rendezője 700.000 dollárt keres az üzleten. Tunney a favorit: 5 arányban fogadtak rá. Chicagóban három millió dollár fogadás történt.

A mérkőzés részleteit ötvenöt rádióállomás adja le mind az öt világrésznek.

A boxmeccs színhelyén hatezer rendőr teljesít szolgálatot.

Megérkezett Beogradba a magyar delegáció

Remélik, hogy a tárgyalásokat sikeresen fejezik be

Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások lefolytatására szerdán érkeztek Beogradba a magyar kormány delegátusai. Nickl Alfréd követségi tanácsos és Mártonffy Aurél kereskedelmi minisztériumi államtitkár vezetése alatt. A delegáció tagjait szerdán kihallgatáson fogadta Marinkovics Vója külügyminiszter és munkatársaikhoz jó sikert kívánt.

Mártonffy Aurél államtitkár kijelentette a Bácsme gyei Napló munkatársá-

nak, hogy rendkívül fontos forgalmi kérdésekről lesz szó.

A tárgyalások már három éve folyamatosan vannak, de a megoldást különféle kérdések elodázták. A magyar kormány megbízottai remélik, hogy most sikeresen be fogják fejezni a tárgyalásokat.

mert mindkét ország érdekében áll azoknak a kérdéseknek megoldása, amelyek a tárgyalásokon szóba kerülnek.

Szobotica — a tüdővész mezejágya

Minden tizedik elhalálozásnak tuberkulózis az oka — *Egészséges lakásokkal, az ucc k pormentesi és ucc, ca'ornázással, felvilágosító oktatással és a szegény nép szociális helyzetének javításával, továbbá tudószanatórium felállításával kellene védekezni a betegség terjedése ellen*

Martinisz József dr. kórházi főorvos nyilatkozata

Szobotica egészségügyi statisztikája sohasem állt első helyen, de a háboru utáni években még inkább érezhető, hogy egyes betegségek milyen veszedelmes méreteket öltenek és tömegesen szedik áldozataikat ebből a városból, amit bátran a por, a tisztátalanság és a nyomor városának lehet nevezni.

Szobotica poros, gondozatlan uccáival, nedves, rosszul épített, egészségtelen lakásaival, a város közepén keresztül vonuló nyitott árkokból kiáradó bacilusok milliárdjaival maga egy hatalmas temető és mindehhez hozzá kell számítani, hogy a nyomorúság sohasem volt olyan ijesztően nagy Szubotican, mint ma és — talán épen emiatt — sohasem pusztított a városban a legveszedelmesebb, szinte speciálisan szuboticai betegség, a tüdőbaj, olyan nagy mértékben, mint ma.

A Bácsme gyei Napló munkatársa felkereste dr. Martinisz József kórházi főorvost, az állami tüdőbeteg gondozó intézet vezetőjét, aki készségesen állt rendelkezésre a nyilvánosságnak.

Először statisztikai adatok után érdeklődtünk.

— Statisztikai adataink sajnós, hézagosak. Az állami tüdőgondozó dispenzárnál eddig ezer tüdőbajos jelentkezett ebben az évben. A múlt évben is ezer ember kereste itt a gyógyulást. Véleményem szerint mintegy öt-hatezer aktív tüdőbeteg van Szubotican. A tüdő tuberkulózisok számát azonban nagyon nehéz megállapítani, mert legtöbbször csak akkor fordulnak orvosi segítségért, amikor már minden késő. Ez a legnagyobb baj és az ilyen betegek hordják szét leginkább a bacilusokat.

— Szubotican minden embernek át kell esnie ezen a betegségen. Nincs ember, aki nem lett volna megfertőzve. Legtöbbször azonban minden orvosi segítség nélkül, észrevétlenül leküzdik a bajt. Ez teljesen individuális dolog. Az emberek újból és újból inficiálják magukat és újból és újból kigyógyulnak, anélkül, hogy tudnák, mi bajuk van.

Az ember egy nap általános gyengeséget, fáradtságot érez, rosszkedvet, ideges lesz: megfertőzött. Később ez elmúlik és az életben többször megismétlődik. Ha azonban ilyen jelenségek szegényebborsú embernél ismétlődnek meg, az nem megy orvoshoz, hanem korcsmázni kezd, elhanyagolja családját, rendszertelenül és hiányosan táplálkozik, ami csak növeli a tuberkulózist. Ez az ember egész családját megfertőzi és csak akkor fordul orvosi segítségért, amikor már nem lehet rajta segíteni. Így egész tuberkulotikus generáció nevelődik.

— *A tüdőbaj rohamos és veszedelmes terjedését a szülők segítik elő.* Szubotican, különösen a bunyevácoknál, a szülők nem igen törődnek a gyermekekkel, hanem azokat beteg öregszerűk gondozására bízzák. Én magam is hányszor vettem ki szüntelenül köpködős öregembereket kezéből az apró csecsemőt, amely magába szívja a bacilusokat és gyenge szervezete rövid időn belül elpusztul. A tuberkulózis leginkább a csecsemők között pusztít. A néhány hónapos korukban elhalt csecsemők kilencven százaléka, az egyéves korukban elhaltak nyolcvan százaléka, a két éves korukban elhaltak ötven százaléka, a három éves korukban elhaltak har-

minc-harmincöt százaléka tüdőbajban halt meg. A múlt évben történt elhalálozások tizenegy százalékát tüdőbaj okozta.

— Szubotican még egy rossz és érthetetlen szokás uralkodik. *A férj, ha megtudja, hogy felesége beteg, vissza küldi őt szüleéhez, hogy ők gyógyítsák ki.* Így történik meg, hogy az asszonyok az utolsó percig eltitkolják betegségüket, csak hogy férjük ne zavarja el őket a házból. A bunyevác asszony csak akkor megy orvoshoz, amikor a betegség már elhatalmasodott tüdején, de akkorra már gyermekeit is megfertőzte. Még rosszabb azonban, hogy a szegényebb bunyevác nép, amely ezt a veszedelmes betegséget »hektikának« nevez, nem is veszi komolyan. Egyszerűen azt mondják: »hektikás vagyok« és ezzel az ügy el van intézve. Nem megy orvoshoz, mert tudja, hogy akkor már minden késő, a betegség kezdetén pedig egyáltalán nem törődik vele; majd elmúlik magától...

— Szubotican különösen a hallatlanul nedves lakások készítek elő a talajt a fertőzésre és ha az illető fertőzve van, elhatalmasítják. *Egypár belterületi ház kivételével Szubotican nincs egészséges lakás. Azután nagy baj az állandó nagy por.* Az uccakat épen akkor söprik, amikor a legtöbb ember jár-kél a városban. Reggel nyolc óra felé, amikor a munkások, tisztviselők hivatalukba mennek és délben tizenkettő és egy óra között, amikor a legforgalmasabbak az uccak, söpörnek. Érthetetlen, hogy a városi lakosság miért nem gondoskodik ennek megváltoztatásáról.

— Mit kell tenni a tuberkulózis leküzdésére? — kérdezte munkatársunk.

— *Megjavítani a nép szociális helyzetét. Enyhíteni a nyomort. Felvilágosítani a népet. Pormentesíteni az utakat és az uccakat. Erdőket létesíteni, szanatóriumot építeni...*

— Sehol annyi korcsma nincs, mint Szubotican. Ez a nagy alkoholfogyasztás közvetve a tüdőbaj legnagyobb okozója. A szegény munkás, ha bármilyen baj éri, a borban keres vigasztalást. Pénzét elkölti és nem tud családjá élelmezéséről kellőképpen gondoskodni. *A nyomor pedig a tuberkulózis ikertestvére.* Nálunk persze lehetetlenség a korcsmákat szombatn déltől hétfő reggelig bezárni, de ez hatalmas lépés volna a tüdővész leküzdésére, mert a munkást megmentenénk az elzüllesztől. *Azután munkaalkalmat kellene teremteni, hogy a nép szociális helyzetét előmozdítsuk.* Egyszóval *a nyomort kellene enyhíteni.* Szanatóriumot is kellene építeni egy távoleső helyen, mert a *köz-kórházban mindössze tíz ágy van a tüdőbetegek rendelkezésére bocsátva.* Ezenkívül az utak és uccak pormentesítésével, erdősítéssel, ártézi kutak furásával és csatornázás kiépítésével lehet elébe állni a betegség terjedésének. A városi hatóság kötelessége volna betiltani az uccai köpködést, amit Szubotican hagyományának tekintenek és szinte kéjjel kultiválnak. Ugy, mint Zagrebban, Szubotican be kellene vezetni a hűtési rendszert, de ez aligha fog bekövetkezni.

Párisban felszenteték a Sacco és Vanzetti-teret

Párisból jelentik: Most, hogy az amerikai légionáriusok elhagyták Párist és kimentek a volt harcterekre, a sajtó is szabadabban ír az amerikai katonákról. A lapok egyrésze, mely vasárnap angol szövegű cikkeiben idvözölte az amerikaiakat, tendenciózus élel komikus részleteket közöl a légionisták párisi tartózkodásáról.

Az egyik bulvar lap szerint az amerikaiak felvonulása maskara-menethez hasonlított. A légionisták nevenséges kosztümökben járták be Páris főutjait és a párisiak ugyszólván mindenütt hűvösen fogadták őket. *A Mann szerint a Place de la Concorde-on incidens történt, három munkás kitérítette a légionáriusokat és gyalázó szavakkal illette őket.*

A Clichy külvárosban kedden szenteték fel a Sacco—Vanzetti-teret. A kommunisták és a rendőrség közt ez alkalommal összetűzés támadt, melynek során husz tüntetőt letartóztattak.

A német-párt mindenütt önállóan vesz részt a községi választásokon

Szomborban létrejött a megegyezés az ellenzéki pártok között — Becskereken szerb blokk alakul

A vajdasági németek lapja, a *Deutsches Volksblatt* figyelemreméltó cikkben foglalkozik a községi választásokon követendő taktika kérdésével és arra utasítja a német párt híveit, hogy csak a legkivételesebb esetekben állítsanak más párttal közös listát, egyébként mindenütt önálló listán jelöljenek községi képviselő-testületi tagokat. A cikknek ezek a részei így hangzanak:

— A németek minden tiszta német községben, ahol annyi a német lakos, hogy kitűnésük van saját erejükből, ha csak kevés számú képviselőjük is, bejuttatni, önállóan menjenek. Ha mint önálló párt vesznek részt a választási harcban, akkor meglesz a lehetősége annak, hogy képviselőiket, akik nem válnának be, később visszahívják és azok helyetteseit küldjék a községtanácsba. Ugyancsak lehetséges lesz, hogy ha a megválasztottak egyike meghal, vagy bármely okból elveszti képviselői jogát, a hátralévő időtartamra a helyettese kerüljön be, úgyhogy ebben az esetben is megmarad a párt birtokállománya. Népi jogaink megóvása érdekében is sokkal nagyobb elszántsággal léphetnek fel a képviselők, ha megválasztásukat saját felelősségükkel szavazatainak köszönhetik, mint ha választási egyezmény útján jutottak be. *Választási egyezményt ezért csak egészen ritka, kivételes esetekben kössenek, ahol a helyi viszonyok különleges okokból szükségessé teszik* s ilyenkor vigyázni kell arra, hogy a jelöltek sorrendje az együttműködő pártok erőviszonyának megfelelő legyen, mert a szavazatok száma szerint elsősorban az elől levő jelöltek nyilvánítják megválasztottaknak.

A cikk azt ajánlja a vegyeslakosságú községek németjeinek, hogy sürgősen hirdalják át a soraik közt fennálló ellentéteket és állítsanak ki egységes német listát, majd így végződik:

— Egyébként jövőbeli községi képviselőink a vegyesnyelvű községekben bizonyára szívesen együtt fognak működni megválasztásuk után másnyelvű kollégákkal a község javára, amint a múltban is gyakran így történt és a választások utáni együttműködésnek semmi akadály, ha a községi képviselőtestület összeállítására nem is közös lista alapján, hanem külön listákkal történt.

A szubotici választói névjegyzékek másodpéldánya

A választói névjegyzékek külgazítását Szuboticán is befejezték és a választói névjegyzékeket megküldték a szubotici törvényszéknek. A választásokról szóló törvény alapján a városi hatóság köteles az eredeti választói névjegyzékeket megküldeni a törvényszéknek, amelyek ott maradnak. Minthogy a szubotici városi hatóságnak csak egy példányban voltak meg a választói névjegyzékei és azokat megküldte a törvényszéknek, így a város választói névjegyzékek nélkül maradt. Szuboticán minden választási helynek külön névjegyzéke van, összesen negyvenöt jegyzék mintegy huszonnyolcezer névvel. *Sztipics* Károly polgármester megbízta *Vukics* Ferenc főjegyzőt, hogy készíttesse el rövid időn belül a névjegyzékek másolatát. A polgármesteri hivatalban nyert értesülésünk szerint a főjegyző nagy felkészültséggel kezdett hozzá a munkához és ígéretet tett a polgármesternek, hogy azt négy nap alatt el fogja készíttetni. Mint értesülünk, a munka a legjobb mederben folyik és a városi hatóság négy napon belül megkapja a választói névjegyzékek törvényszéki hitelesített másodpéldányát.

A szombori ellenzéki pártok értekezlete

Szomborból jelentik: Kedden este fél kilenc órakor tartották meg a szombori demokrata párt és az ellenzéki pártok a demokrata párt helyiségében közös

értekezletüket a községi választásokon való együttműködés ügyében. Az értekezleten a demokrata párt részéről *Novákovics* Izidor nemzetgyűlési képviselő, *Veszelinovics* Milorád nyugalmazott alispán és *Popov* Dusan tanfelügyelő, a magyar párt részéről *Mérő* Ignác pártelnök, dr. *Czeizel* József ügyvezető elnök, *Prokopy* Imre főtitkár és *Petényi* József, a radikális párt Pasic-csoportja részéről *Konyovics* Zsivko pártelnök, dr. *Bugarszky* Nenád királyi közjegyző és dr. *Tomics* György volt polgármester, a független demokraták részéről dr. *Jeremias* Sztóján ügyvéd és *Sztajkov* Radivoi bankigazgató, a Radics-párt részéről *Holla* Arthur és *Molbasics* Ferenc, végül a munkások részéről *Székely* József, *Pramus* Ferenc és *Viri* István jelentek meg. A meghívott pártok közül a földműves párt kiküldöttjei nem jelentek meg. Az értekezleten *Novákovics* Izidor nemzetgyűlési képviselő elnökölt.

Az értekezlet hosszú és beható vita után megállapította, hogy az összes pártok elvileg hajlandók közös választási szövetségre tömörülni a községi választásokra, ha annak célja nemcsak választási együttműködés, hanem biztosítani lehet az együttműködést egy komoly gazdasági, szociális és kulturális propaganda keresztülvitelére is a városban. Az értekezlet határozatát minden párt megbízottjai pártjaik vezetőségével elé terjesztik és azok hozzájárulása után hozzáfognak a közös program kidolgozásához. Elhatározta még az értekezlet, hogy a közös listán minden párt a nemzetgyűlési választásokon elért szavazataik arányában állt jelöltek. A pártok legközelebbi összejövetele pénteken lesz.

Kikindán megalakult a polgári blokk

Kikindáról jelentik: A kikindai földműves párt, demokrata párt, *Pribicevics*-párt, német párt és a disszidens radikális párt hétfőn este együttes értekezletet tartottak *Majinszky* Lukács elnöke alatt. Beható tanácskozások után a pártok vezetői elhatározták, hogy megalakítják a radikális párton kívül álló, polgári pártok blokkját a november hatodikán megtartandó községi választásokra. A tárgyalások során személyi kérdéseket nem érintettek de úgy határoztak, hogy a tisztviselők és a képviselőtestületi tagok megválasztásánál a legutóbbi országos választás eredménye lesz irányadó. Az elosztás proporcionális alapon történik. A választásokon ugyanis a földműves párt volt a legerősebb, amely Kikindán 1732 szavazatot kapott, míg a hivatalos radikális lista csak 1358 szavazatot kapott. A többi pártok is kitesznek 1100 szavazatot, úgyhogy a blokk 3000 szavazatra számít. A magyar párt megvárja a bánáti pártszervezet becskereki központjának határozatát és valószínűleg önállóan vesz részt a választáson.

Becskereken szerb blokkot akarnak létesíteni

Becskerekéről jelentik: A községi választások előtt a politikai élet nagyon megélénkült Becskereken. Kedden még polgári blokk megalakulásáról beszéltek politikai körökben, szerdán azonban új fordulat állt be ebben az ügyben. Több politikai kezdeményezésére szerb blokkot akarnak alakítani, ami elvben már létre is jött a demokraták, független demokraták és a három disszidens radikális csoport között. A mozgalom célja az, hogy az összes szerb pártokat egy blokkba tömörítse ez azonban aligha fog sikerülni, mert a kormánytámogató radikális párt önállóan fog részt venni a községi választásokon.

A független demokrata párt és a demokrata párt vezetői kedden este konferenciát tartottak, amelyen elvben el-

határozták, hogy a demokrata párt névvel egy listát fognak felállítani a községi választásokon. A konferenciát egy másik értekezlet követte, amelyen a két demokrata párt delegátusain kívül részt vettek dr. *Zsupanszki* Szilvákó, dr. *Mihaljovics* Joca és *Beslics* Nikola disszidens radikális csoportjainak kiküldöttjei. A tárgyalások abból indultak ki, hogy amennyiben a három radikális csoport és a két demokrata párt egy-

listával lépnek fel a választásokon, mintegy negyven mandátumot szerezhetne a hetvenkettőből, ami abszolút többséget jelentene.

Az értekezleten a kiküldöttek elvben hozzájárultak az egységes listához és a tisztviselői állásokra vonatkozólag is megegyeztek. Valószínű, hogy ehhez a blokkhoz fog csatlakozni a földműves párt is. A szocialisták, független munkások, hivatalos radikálisok és a Radics-párt, valamint a magyar és német párt külön listával fognak fellépni. A szerb blokk vezetői között megállapodás jött létre a becskereki polgármesteri állása betöltése tekintetében is. A határozat értelmében a polgármester, ha a választásokon a blokk fog győzni, *Pribicevics*-párti lesz, mert a blokk tagjai közül a független demokraták a legerősebbek.

Öngyilkosságot kísérelt meg a nagykallói dráma hősnője

Fábry Nagyállóba való utazása előtt együtt vacsorázott Szásznéval

Nagyállóról jelentik: A nagyállói tragédia még mindig élénken foglalkoztatja egész Nyírség közvéleményét.

Szász Józsefné az ura temetése után eszméletlenül összecsett és csak orvosi segítséggel tudták eszméletre téríteni. A szerencsétlen asszony állandóan ezt hajtogatta:

— Nem kell az élet!

Szászné a temetés előtti napon öngyilkosságot kísérelt meg, mérget akart bevenni, de rokonai megakadályozták. A nyomozás kiderítette, hogy Fábry

mielőtt Nagyállóra utazott *Beregszászon vacsorán volt Szászné édesanyjánál*. A vacsora után sokáig beszélgetett Szásznéval, azután eltávozott — nyilatni ment az egyik beregszászi kávéházba.

Nagyállóra szerdán két levél érkezett Szászné tanár címére. A leveleket Szászné írta Beregszászról, aki akkor még természetesen nem tudott a véres tragédiáról. A leveleket a csendőrség beszolgáltatta a nyiregyházi törvényszék vizsgálóbírájának.

Bizottság fogja megvizsgálni a Népkör eddigi működését

Dr. Szántó Gábor elnök és Filoy Jenő ügyvezető elnök nyilatkoznak lemondásukról — Vasárnap a összejövetek a Népkör választmányát

A legutóbbi népköri választásokat — mint ismeretes — heves belső harcok előzték meg, amelyek a választások után lecsillapodtak ugyan, azonban a népköri tagok nagy része passzivitásba lépett és így Szubotica egyetlen magyar kulturális egyesületében megbémult az élet. Csak súlyosabbá tette a helyzetet az a körülmény, hogy az újonnan megválasztott választmány legelső tagja elhanyagolta a tisztességével járó teendőit és így a Népkör kulturális működése ugyiszólván teljesen megszűnt. Mindez néhány héttel ezelőtt arra indította a Népkör egyik vezető tagját *Filoy* Jenő ügyvezető elnököt, hogy lemondjon tisztségéről. *Filoy* Jenő lemondását azután dr. Szántó Gábor elnök lemondása követte. Dr. Szántó Gábor erről az elhatározásáról a múlt vasárnap értesítette a Népkör választmányát, mire *Futó* Béla alelnök szeptember huszonötödikére, vasárnap délelőtt tíz órára választmányi ülést hívott össze, hogy a megüresedett tisztségek betöltése felől határozzanak.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa felkereste dr. Nagy Ödönt, a Népkör helyettes elnökét, aki nyilatkozott a választmányi ülés egybehívásának tulajdonképeni okáról és kijelentette, hogy egyelőre még nincs szó, a lemondások következtében megüresedett tisztségek betöltéséről.

— A tény az — mondotta dr. Nagy Ödön — hogy a választmány vasárnap dr. Szántó Gábor elnök lemondása miatt ül össze, de első teendője nem az lesz, hogy a lemondások felett napirendre térjen és a megüresedett tisztségek betöltésére vonatkozóan határozzon. A választmányának első teendője az lesz, hogy bizottságot küldjön ki, amely a jelenlegi tisztikar és választmány eddigi működését, valamint a kör belső állapotát, anyagi helyzetét fogja felülvizsgálni. A vizsgálat során a bizottság fel fogja hívni az eddig működött tisztikart, hogy valamennyien, a szakmájukba vágó ügyek állásáról részletes jelentést terlesszenek elő. A további teendők tekintetében csak a bizottság és a tisztikar jelentésének megtörténte után fognak határozni.

Arra a kérdésünkre, hogy újjáválasztják-e az egész vezetőséget, dr. Nagy Ödön kijelentette, hogy csupán a megüresedett tisztségeket fogják betölteni.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa lemondására vonatkozóan kérdést intézett dr. Szántó Gáborhoz, aki ezt az elhatározását a következőképp indokolta meg:

— A választások után az a párt, amelyik kisebbségben maradt, teljes passzivitásba ment és emiatt lehetetlennek bizonyult egészséges munka kifejtése a magyar kultúra fejlesztése érdekében. Hogy lehetővé tegyem, hogy az egész magyarság együttműködjék a kultúra érdekében — mert csak egyesült erővel tudjuk a magyarság kulturájának ügyét előbbre vinni — elhatároztam lemondásomat, hogy ezzel is módot nyújtsak mindazoknak, akik eddig passzivitásban voltak, arra, hogy ismét résztvegyenek a Népkör munkájában. Lemondásom azonban nem jelenti azt, hogy visszavonulok. Az egyesületet továbbra is támogatom és minden erőmmel részt kívánok venni a közös munkában.

Filoy Jenő ügyvezető elnök hasonlóképp indokolta meg lemondását. Kijelentette, hogy a választások után teljes részvétlenség mutatkozott, még az újonnan megválasztott választmány és tisztikar részéről is.

— A negyven választmányi tag közül — mondotta — az ülésen minden alkalommal csupán öt-hatan jelentek meg, három jegyzőkönyvvezető mellett egyik ülésről sem készült rendes jegyzőkönyv és én a Népkör fokozatos hanyatlásáért nem akarom a felelősséget vállalni.

Ezek után érthetően nagy érdeklődés mutatkozik Szubotica magyarsága körében a vasárnap esti választmányi ülés iránt.

Felülmulhatatlan
Eau de Cologne Ch.
Bourjois-Paris 9278

Német népkönyvtárt állítanak fel a jugoszláviai német diákok

Dr. Grassl, dr. Mozer és dr. Bartmann német képviselő a főiskolai hallgatók vrsaci kongresszusán

Vrsacról jelentik: A jugoszláviai német főiskolai hallgatók szövetsége Vrsacon kongresszust tartott, amelyen a jugoszláviai német kisebbség vezetőin kívül több mint százötven főiskolai hallgató vett részt.

A kongresszus három napig tartott. Az első napon a német kaszinóban ismerkedési est volt, amelyen dr. Grassl György képviselő is résztvett. A vendégeket Schenk György a vrsaci Banatia elnöke üdvözölte. Másnap reggel Hamm Ferenc a noviszadi *Deutsches Volksblatt* szerkesztőjének elnöke mellett tartották meg a főiskolai hallgatók kongresszusukat, melynek napirendjén több fontos kérdés szerepelt. Az évi jelentés elfogadása után az egyes szakosztályok számoltak be múlt évi működésükről.

A közgyűlés hosszabb vita után elhatározta, hogy *segélyalapot létesít, amelyből a szegénysorsú német főiskolai hallgatókat fogják támogatni.* A szövetség új elnökéül Klein András novivrbasi tanárjelöltet választották meg a vezetőség székhelye ebben az évben Novivrbason lesz és ott tartják meg a jövő évi kongresszust is.

A közgyűlés után Behr vrsaci mérnök a *németek szerepéről a világkultúrában* és Kecks Johann a jugoszláviai sváb-német kultúrszövetség elnöke a *kisebbségi kérdéssről* tartott előadást nagy érdeklődés mellett. A vrbási Pfaltz-csoport este a Szerbia-szálló színháztermében bemutatta *Anzögruber* Ludvig *Hitszegő paraszt* című három felvonásos szindarabját. Az előadás minden tekintetben fényesen sikerült és a színháztermet zsúfolásig megtöltő közönség meleg ünnepelésben részesítette a darab szereplőit. A kitűnő rendezésért Weisz Pál műgyógyászati hallgató érdemel elismerést.

A kongresszus harmadik napján elhatározták, hogy *német népkönyvtárt létesítenek*, melynek szervezésével dr. Maurus Emilt bízták meg. A Fritz-féle svájci borpincében délután társasosjelöllet volt, este pedig a Glückmann-szálló nagytermében a német diák szökök szerint Fest kommetet rendeztek, amelyen a város német társadalmának vezetői nagy számmal vettek részt. Schenk György elnök megnyitó beszéde után dr. Bartmann Simon képviselő tartott beszédet, aki az egybegyűltek nevében hódolattal köszöntette Öfelsége Alakszander királyt. Az ünnepi beszédet Renz Viktor tartotta, dr. Grassl

György nemzetgyűlési képviselő a nőkről tartott egy humoros előadást, dr. Moser János képviselő a német diákok kötelességeiről beszélt. Klein Andrásnak a szövetség új elnökének rövid beszéde után Wallen Alfréd vrsaci főiskolai

hallgató Sauer »Echa aus Wien« koncert-darabját adta elő zongorán. Nagyön tetszett *Rusnyak* Antal hegedű szólója is.

A német főiskolai hallgatók jövő évi kongresszusát Novivrbason tartják meg.

Feloszlatták a trieszti szláv olvasókört és a szlovén diákok egyesületét

Az olasz hatóságok irredentizmussal gyanúsítják a szláv kisebbség kulturális intézményeit

Triesztből jelentik: Az olasz hatóságok feloszlatták a szlovén egyetemi hallgatók »Balkán« című egyesületét, amely még 1907-ben alakult meg és e hó elején ünnepelte fennállásának huszadik évfordulóját. A trieszti prefektus által kiadott feloszlató rendelet indoklása szerint az egyesület az olasz nemzeti érdekek ellen fejtett ki tevékenységet azzal, hogy a szlovén diákságot elkülönítette az olasz társaságtól és az olasz kultúra befolyásától, mert a nemzetiségi összetartozandóság érzé-

sét ápolta és irredenta propagandát folytatott.

Ugyanaznap feloszlatták a Szent Jakab-negyedbeli Szlovén Olvasókört is. Az olasz hatóságok azt állapították meg, hogy az olvasókör gyülekezési helye volt a szlovén kisebbségnek, amelyet elválasztott az olasz szellemi mozgalmaktól és elégedetlenséget szított minden ellen, ami olasz. Az olaszországi szláv kisebbség nagy elkéséssel fogadta a kulturális intézményei ellen intézett újabb rohamot.

Elhelyezték Bácskogi adistéről Glavaski Veszelin jegyzőt

A magyar párt vezetőinek megverésével vádolt jegyzőt Turjára helyezték át

Beogradból jelentik: Vukicsevics Veliki miniszterelnök-belsőügyminiszter Glavaski Veszelin bácskogradiesti jegyzőt áthelyezte Turjára, Bácskogradiestére pedig Katyanszki horgosi jegyzőt helyezte át.

Glavaski jegyző ellen legutóbb súlyos vádak hangzottak el. A bácskogradiesti csendőrség ugyanis a választások után letartóztatta Horváth Ferencet, a magyar párt helyi szervezetének elnökét és Vasas József másodalelnököt. Azonkívül letartóztatták Bottka Jánost, a magyar párt alelnökét is és a hetvenes évek közti szünetben álló polgári súlyosan bántalmazták.

Az atrocitásokért a közvélemény Glavaski Veszelin jegyzőt tette felelőssé és bár a jegyző nyilatkozatot tett közbe, hogy a csendőrség nem az ő utasítására járt el a magyar párt vezetői ellen, a belügyminiszter, hogy a megbolygatott béke helyreálljon a községben, Glavaski jegyzőt elhelyezte a községből.

A belügyminiszter intézkedése minden bizonnyal nagy megnyugvást kelt Bácskogradiestén és remélhető, hogy az

üldözött emberek személyi biztonságát többé senki sem fogja háborgatni, az ügy illetően való elintézése azonban kétségtelenül sem Glavaski jegyzőt, sem Bácskogradiesti lakosságát nem elégíti ki teljesen. A jegyző ellen elhangzott vádak olyan súlyosak, hogy azokat a jegyző egyszerű áthelyezésével nem lehet likvidálni. Sem a közvélemény, a megsértett jogrend, de maga Glavaski jegyző sem elégedhet meg azzal az elintézéssel, hogy a jegyző elmegy a vádak pedig tisztázatlanok maradnak, hiszen a jegyző turjai működését már e-ve megnehezítette az a körülmény, hogy azzal a váddal terhelve lépi át a község határát, hogy békés polgárok személyes szabadságát és testi épségét nem tartja tiszteletben.

Glavaski jegyző vagy bűnös, vagy hureolt polgárok legelemibb joga, hogy nem. Ha bűnös, akkor az ártatlanul megmeghíntetését követeljük és ez a büntetés semmiesetre sem lehet az, hogy a jegyzőt egyik községből a másikba helyezik át. A bűnöst meg kell büntetni úgy, hogy ne legyen alkalma máskor

ugyanazt a büntetelményt elkövetni. Pártatlan bírói vizsgálat van hivatva a bűnösség kérdését megállapítani és ehhez képest megszabni a büntetést, ha pedig a vizsgálat a jegyző ártatlanságát igazolná, akkor viszont őt érte méltatlanság az áthelyezéssel.

Egyébként mint értesülünk Glavaski Veszelin jegyző eltávolítása érdekében dr. Sijacsics Jankó nemzetgyűlési képviselő, dr. Balassa Pál tartománygyűlési képviselő, Katyanszki Szteván sztaribecseji főszolgabíró és Kardosonyi Mihály tettek lépéseket a belügyminisztériumban.

Bepörögték Szuboticát a hágai döntőbíró előtt

A Korhus és fiai cég százezer aranykoronát követel a halastó tönkretételéért

Érdekes pör iratai érkeztek meg szerdán délelőtt a szuboticei polgármesteri hivatalhoz. A hágai nemzetközi döntőbíró átiratban értesítette Szubotica város hatóságát, hogy a *Korhus és fiai* budapesti cég keresetet indított Szubotica város ellen a határ közelében levő Körösi halastó megrongálása miatt és kártérítés megítélését kéri a nemzetközi döntőbíróstól. Korhus és fiai kártérítési igénye nem kevesebb, mint *százezer aranykorona*, ami a mai viszonyok között rendkívül nagy összeg.

A felperes keresetében előadja, hogy Szubotica város 1918 novemberben használta és tönkretette a körösi halastavat, amely nagy értéket képviselt. A pör iratai szerint a halakat kihalászták, a esonakokat ismeretlen helyre vitték.

A városi tanács nevében annak idején dr. Sztipics Károly akkori főügyész a nemzetközi döntőbíróstól átiratra azzal válaszolt, hogy Szubotica várost nem lehet felelősségre vonni a halastó kipusztításáért, mert ezt a katonaság tette tönkre. Korhus és fiai a város védekezéséhez különböző megjegyzéseket fűztek. A hágai döntőbíróst most az összes iratokat azzal küldte meg a szuboticei városi tanácsnak, hogy tegye meg észrevételeit. A városi tanács az előbbi védekezésének szellemében fog eljárni és a felelősséget az államra hárítja, mert a halastavat sem a város sem pedig a lakosság nem tette tönkre.

Az ügy iratait dr. Sztipics Károly polgármester tanulmányozza és a városi tanács a közeli napokban észrevételeit megteszi. Az ügy iratait ezután visszaküldik a hágai nemzetközi bírósághoz, amely rövidesen dönteni fog a kérdésben.

Egy kritikus albumából

Írta: Baedeker

Egy arcképet néha jobban szeretünk, mint azt, akit ábrázol. Nemcsak azért, mert többet ér (egy kicsit jó portré rendezés értékesebb a modelljénél), de azért is, mert a hibáit távolról se ismerjük annyira mint az élő emberét. Bármily kevéssé van elterjedve az emberismeret tudománya, mindenesetre kevesebb a kép- mint az emberszakértő s így a festő által ejtett hibát nehezebben veszi észre a szemlélő mint azt a jellemi vagy erkölcsi fogyatkozást amelyben a festmény eredetije a Gondviselés intézkedése folytán szenved. S az ilyen arcképet nemcsak jobban szeretjük, de többre is becsüljük az ábrázolt egyénél, mert a kép — hacsak nem abszolút művészietlen munka — a festmények közt bizonyos előbbkelő helyet foglal el mint az, akinek a portréja, a társadalomban. Innen talán a hódolat és kegyelet, amellyel a kortársak és az utódok minisztereknek, polgármestereknek és egyesületi elnököknek az arcképeit nézik — olyan érzés, amellyel az ábrázolt urakra, amíg éltek sose tekintettek föl.

Tarts szemlét a barátaid fölött s befogod ismerni, hogy inkább köszönheted őket a hibáidnak, mint a jó tulajdonságaiknak. Rögtön rájössz erre, amint vizsgálod magadat és észreveszed, hogy a hibáidnak sokkal nagyobb szerepe van, mint az erényeidnek.

gatod te is, akiknek a hibái tetszenek s nem azoknak sorából, akiknek az erényei imponálnak neked.

Faluhelyen, ahol állandóan és teljes megvilágításban látszik az ember, jobban kell vigyázni mint a városban, hogy ne vegyék észre a rossz tulajdonságait és még jobban, hogy föl ne fedezzék valahogy az erényeit.

Vannak viszonyok és helyzetek, amelyekben csak a rossz tulajdonságai kedvéért bocsájtják meg valakinek az erényeit.

A legszerényebb ember is drága volna, ha annyit kellene megvenni, amennyire becsüli magát s a legkiválóbb szellem is olcsó lenne, ha annyit kellene el, amennyire a környezete értékeli.

Vannak jövedelmező erények és vannak hibák, amelyekre ráfizet az ember úgyhogy néha még üzleti szempontból is jobb erényesnek lenni. Az ilyen erény persze csak üzleti trükk s nem sokkal jobb bármely más üzleti fogásnál. Az emberismerő nem ül föl neki.

Ha egy emberkedvelő és egy embermegvető fogadást kötnének, ki tud többet írni össze az emberről, azt egyenlő teljesítőképesség mellett fölényül az utóbbi nyerné meg. Az erényekről nem lehet annyit írni mint a hibákról s egészen bizonyos, hogy az előbbi ur az

emberi kvalitásokról írna egy-két értékeztet, a mizantróp pedig a fogyatkozásokról írna össze köteteket.

Vannak hibák, amelyek erényekkel járnak együtt és vannak erények, amelyek hibákkal kapcsolatosak.

Nincsen viszonylagosabb dolog, mint az erények és hibák. Ami az egyik korban, az egyik népnel, s néha az egyik háznál hiba, az egy másik korszakban, egy másik nemzetnél, sőt olykor egy másik háznál erény.

Vannak emberek, akiknek semmi feltehetőbb jó tulajdonságuk sincs de nincs valami könnyen észrevehető hibájuk se. Ha ilyen urakkal találkozol, óvakodjál tőlük, mert ezek a legkellemetlenebb, mert legunalmasabb, pasások a földkerekségen.

A legtöbben mindig hajlandók ugyanazon kisebbítő üveggel nézni a mások erényeit, amellyel a maguk hibáit szemlélnek — és ugyanazt a nagytét alkalmazni az embertársak fogyatkozásaival szemben mint a saját jó tulajdonságaik vizsgálatánál.

A szerénytelennek ép oly kevéssé van tudomása a szerénytelenségéről, mint a szerénynek a szerénységéről. A közönség azonban könnyen ismer rájuk. Arról, hogy a szerénytelen mindig azt hangoztatja, hogy ő szerény, a szerény

pedig állandóan attól fél, hogy szerénytelennek fog látszani.

A hibáidat és az erényeidet egyaránt a legtöbbször tudatlanul és szándéktalanul gyakorolod.

A legtöbben közülünk törvényként állapítják meg, hogy *mindenkinek megvannak a maga hibái*, de mindeki ismer valakit, egy urat vagy egy hölgyet, aki kivétel e szabály alól s ez az ur vagy ez a hölgy: ő maga. S ha az ilyen ember vagy az ilyen asszony azt mondja: »tudom, nekem is megvannak a magam hibái«, akkor elvárja, hogy ez ellen érellyesen vagy legalább is udvariasan tiltakozzál. S ha nem teszed ezt, akkor azt fogja rólad hinni, sőt mondani, hogy a legnevetlenebb ember vagy a világon.

Az is előfordul, hogy valakit ekként jellemeznek: »Neki is megvannak a maga jó tulajdonságai«. S ez semmivel se hangzik jobban, mintha azt állították volna róla, hogy: neki is megvannak a maga hibái. Sőt, ha az, aki ez utóbbit mondja, jól tud hangsúlyozni, akkor egyenesen emberszólásként hat s akiről szó van, szaladhat a kaszinóba párbajsegédeket keresni.

A hibáidat, amelyek az akaratérőnkől erednek, könnyebben tudjuk legyőzni, csatornázni vagy mérsékelni mint azokat, amelyek akaratunknak a gyengeségéből származnak.

Selyemzsinórral fojtotta meg Forgács Annát a férje

Súlyos terhelő adatok a hitvesgyilkossággal vádolt Erdélyi Béla ellen — Az orvosszakértők véleménye szerint Erdélyi előbb a szikláról lelökte, azután veronállal megmérgezte, majd selyemzsinórral megfojtotta a feleségét

Az ügyészség a hét végére elkészíti a vádiratot Erdélyi ellen

Budapestről jelentik: Dr. Minich Károly budapesti egyetemi tanár, a budapesti büntetőtörvényszék orvosszakértője, egy héttel ezelőtt kiutazott Grácba, ahol egy orvoskongresszuson vett részt. Grácban Minich több ízben tárgyalt dr. Prágel tanárral, a gráci egyetem Nobel díjjal kitüntetett professzorával, továbbá dr. Pichler orvossal, aki Forgács Annát gyógykezelte, hogy impressziókat szerezzen Erdélyi Béla bűnügyében. Minich Károly rendkívül súlyos adatokat szerzett Erdélyi Béla bűnössége mellett s ezekről ma jelentést tett dr. Sztrache főügyésznek, az ügyészség vezetőjének.

Minich tanár impresszióit a következőkben foglalta össze:

— A gráci beszélgetések és a rendelkezésemre bocsátott adatok alapján előtem nyilvánvaló, hogy

Forgács Annát egy selyemszállal megfojtották.

Ez a kifejezés, hogy selyemszállal fojtották meg, tudományosan nem pontos törvényszéki nyelven szólva:

még pedig kétszer és pedig először amikor a veronálmérgezés következtében Forgács Anna már vonaglott, másodszer pedig akkor, amikor a gyilkos nem tartotta elég gyorsnak a halál bekövetkeztét, még egyszer az áldozat nyakára illesztette a selyemszállat s oly erővel huzta meg, hogy a halál a fulladás következtében gyorsan beállt.

Erdélyi nyomban azután, miután felesége halálát konstataálta, a selyemszállat összesodorta és gyűröttén odaadta a szobalánynak, aki beszolgáltatta a törvényszék vizsgálóbírájának.

A szobalány megkérdezte Erdélyit, hogy miért takarja le felesége holttestét egészen a hajáig. Erdélyi azonban durván kiutasította a szobából. A boncolás alkalmával az orvosok különös súlyt fektettek a nyakon talált és a halál beállta után megnagyobbodott nyomokra. A nyakbőrt lehántották és szpiritusba tették. Így küldötték el Klagenfurtba, ahonnan bűnjelként meg fogják küldeni a budapesti törvényszéknek.

Dr. Pichler, millstadi orvos vallomásaiban elmondotta, hogy amikor a halál beálltát konstataálta és a halotti bizonyítványt ki akarta állítani,

Erdélyi megkérte, hogy a halál okául agyrázkódást írjon be, majd mikor erre nem volt hajlandó, azt kívánta, hogy belső elvérzést konstataáljon a halál okául.

A millstadi orvos azonban egyik kívánságát sem teljesítette.

Azt is megállapították, hogy egy órával felesége halála után Erdélyi Béla sürgőnyt küldött barátainak Budapestre, hogy felesége agyrázkódás következtében meghalt s gondoskodjanak a biztosítási díj felvételéről.

Dr. Prágel tanár még elmondotta a következőket:

— Mikor a belső részeket megkaptam, rögtön összehívtam legkittünőbb növendékeimet, mert nekem nemcsak nagy gyűjteményem van a méreggel elpusztított halottak belső részeiből, hanem pontos készülékeim is, amelyekkel minden hullarészen kimutatható a beadott vagy bevett mérég.

Forgács Anna hullarészeiben három gramm veronált találtunk.

Forgács Anna hullarészeit szpiritusba tettük, hogy szükség esetén a budapesti büntetőtörvényszéknek beküldjük.

Prágel tanár véleményét a következőkben foglalta össze:

Forgács Anna megölése iskolapél-

dája a veronálmérgezésnek. Kétségtelen, hogy gyilkosság történt.

Minich Károly így folytatta előadását:

— Saját szememmel láttam, a hulláról felvett és később megnagyított képeket, amelyek a törvényszéknek is rendelkezésre állnak. Szerintem is bűncselekmény történt. A selyemszállal való zsinogelésnél Erdélyinek igen nagy erőt kellett kifejteni, hogy a fulladás beálljon. Mikor látta, hogy az első zsinogelés nem járt sok eredménnyel, másodszer is nagy erővel összehuzta a zsinórt és megfojtotta a feleségét. Tény az, hogy a gégesző nem sérült meg, azonban ennek az az oka, hogy selyemzsinórral, tehát puha anyaggal fojtotta meg Erdélyi a feleségét. Ha kézzel ölte volna meg, akkor az ujjak nyoma a hullán huszszorosan

megnagyobbodott volna.

Dr. Sztrache Gusztáv főügyész közölte, hogy a boncolási jegyzőkönyvön kívül az összes iratok megérkeztek, a klagenfurti törvényszék ötven tanút hallgatott ki, akik mindannyian terhelő vallomást tettek Erdélyi ellen.

Ezekután fölösleges, hogy a helyszíni szemle kérdésében az ügyészség bármilyen intézkedést tegyen. Dr. Práger szakvéleménye és a gazdag nyomozati anyag figyelembevételével a királyi ügyészség abban a helyzetben van, hogy megszerkeszthesse vádiratát. A nyomozati adatok kétségtelenül megerősítik az ügyészségnek azt a felfogását, amelyet kezdettől fogva vallott, hogy Forgács Annát férje először letaszította a szikla-

ról, majd veronállal megmérgezte, azután megfojtotta.

Sztrache főügyész kijelentette még, hogy a millstadi bíróság a nyomozást rendkívül precízen végezte. Megállapították a helyszíni szemlén, hogy

Forgács Anna zuhanás közben fennakadt egy fenyőfán.

Ezen a fenyőfán megtalálták Forgács Anna botját. A megérkezett helyszíni rajzokból és fényképekből pontosan rekonstruálni lehet a szerencsétlenséget.

— Ugy kell elképzelni — mondotta Sztrache főügyész, hogy ott, ahol Forgács Anna a mélységbe zuhant, körülbelül negyvenöt fokos lejtő van, mely után kétméteres plató következik. Ennek a kétméteres platónak a tulsó felén kezdődik a roppant sziklaszakadék. Ha Forgács Anna nem akad fenn a fenyőfán és a platon, akkor a szakadékba esik és kétségtelenül halálra zuzza magát.

Gál Jenő dr., Erdélyi Béla védője, aki jelen volt, amikor Minich tanár az újságírókkal beszélgetett, fölkereste a vizsgálóbíró és kérte, hogy Erdélyit vezessek föl. A fogházőrök pár perc múlva felkeresték a vizsgálóbíró szobájába a feleséggyilkossággal vádolt Erdélyit, aki

rendkívül jókedvűnek mutatkozott és mosolyogva üdvözölte védőjét.

Gál Jenő egy párbajügyet beszélt meg Erdélyivel, akit fél óra múlva a fogházőrök visszahírték cellájába.

Az ügyészség a hét végén beterjeszti a szenzációs bűnügyben a vádiratot.

Vandervelde benyújtotta lemondását

A belga kormány nem vette tudomásul a külügyminiszter népszövetségi jelentését

Párisból jelentik: A *Matin* szerint a belga kormány viharos ülés után nem vette tudomásul Vander-

veldenek azt a jelentését, hogy Belgiumot kizárták a népszövetségi tanácsból.

Az ülés után Vandervelde azonnal

a királyi udvarhoz ment és hír szerint benyújtotta lemondását. Arról még nincs jelentés, hogy a király elfogadta-e a lemondást.

Szenta város közgyűlése bizalmatlanságot szavazott Cetinja Zsárkó polgármester ellen

Táviratban kérték a miniszterelnöktől a polgármester felmentését

Szentáról jelentik: Szenta város ki- szélesített tanácsa szerdán délelőtt Cetinja Zsárkó polgármester elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés

Vujics Száva képviselőtestületi tag indítványára egyhangulag bizalmatlanságot szavazott Cetinja Zsárkó szentai polgármesternek és táviratban kérte fel Vukicsevics Velja miniszterelnök-beliügyminisztert, hogy a polgármestert mentse fel állásától.

A szenzációs közgyűlési határozatnak előzményei a következők:

Cetinja Zsárkó polgármester működése ellen már hosszabb idő óta elégedetlenség nyilvánult meg Szentán. A polgármester exponált híve volt egy politikai csoportnak és a közigazgatási működésében is tulságos nagy teret engedett a politikai szempontoknak. A polgármesternek ilyen irányú működését a város lakosságának nagy része, sőt maga Sztrilics Béla nemzetgyűlési képviselő sem nézte jó szemmel és a választások előtt a helyügyminiszter Cetinja polgármestert Sztrilics Béla intervenciójára kéthónapi szabadságra küldte. Szabadságideje alatt a polgármestert Nikolics György városi tanácsnok helyettesítette.

Cetinja Zsárkó szabadsága szeptember 20-ikán telt le, de a polgármester, már egy nappal előbb, hétfőn, szeptember 19-ikén megjelent a város házában és átvette hivatalát Nikolics György helyettes polgármestertől. A polgármester távolléte alatt a városi tanács kizárólag közigazgatási tevékenységet fejtett ki és a napi politikától távollattotta magát. Cetinja Zsárkó ennek ellenére már a hivatalátvétel során éles hangon felelősségre vonta Nikolics György polgármester-

helyettes, majd az ugyancsak hétfőn délelőtt megtartott tanácsülésen azzal vádolta meg Nikolicsot, továbbá dr. Pecárszki Bránkó városi ügyészt, Vorgics rendőrfőkapitányt és Herceg Emil katonai tanácsnokot, hogy távolléte alatt ellene dolgoztak.

A tanács tagjai erősen visszautasították a polgármester vádaskodását és tiltakoztak az ellen a tanácsüléseken szokatlan hang ellen, amellyel a polgármester vádjait előadta. Hogy tiltakozásuknak minél hathatósabb kifejezést adjanak,

Nikolics Djura vezetésével hat tanácsstag kivonult a tanácsülésről.

Cetinja polgármester, annak ellenére, hogy a tanácsülésen rajta kívül a tanácsnak csak két tagja maradt, az ülést tovább folytatta és

Zavisics főjegyzővel és Kirjakovics számvevővel négyezer dinár reprezentációs költséget folyósított magának arra a két hónapra, amely idő alatt szabadságon volt és a polgármesteri teendőket helyette Nikolics György végezte.

A polgármester kedden ülésre hívta össze a városi tanácsot. A tanácsstagok azonban a tanácsülésen nem jelentek meg, hanem átiratban értesítették a polgármestert, hogy nem hajlandók vele a tanácsülésen résztvenni, mert sértő módra és ama fenyegetése, hogy

a legelső alkalommal leszámol azokkal a tanácsstagokkal, akik a választáson a kormányt támogatták.

lehetetlenné teszi a vele való együttműködést.

Az átiratot a tanácsstagok közül Drakulics Mihajlo főmérnök, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít és Kerepessy

Vince adóügyi tanácsnok, országgyűlési képviselő, aki éppen kedden Beogradban járt, nem írta alá.

Minthogy a tanácsülést ilyen körülmények között nem lehetett megtartani, a polgármester a város tisztikarát hivatatta össze a tanácssterembe, a tisztviselők közül azonban a legtöbben nem jelentek meg, mert közvetlen hivatali főnökeik megtiltották, hogy a polgármester meghívásának eleget tegyenek. A megjelent tisztviselők előtt Cetina beszédet mondott és hangoztatta, hogy ezentúl is lelkiismeretesen teljesítsék a város érdekében kötelességüket.

A polgármester és a tanácsstagok közötti affér kinos feltűnést keltett Szentán. Tudomására jutott az ügy Sztrilics Béla képviselőnek és Vujics Szávanak, a radikális párt elnökének, akik éppen Beogradban tartózkodtak, hogy intervenciójának Vukicsevics Velja miniszterelnök-nél a szentai főgimnázium tervezett leépítése ellen. Sztrilics Béla az incidenssel kapcsolatban felhívta a miniszterelnök-beliügyminiszter figyelmét a szentai eseményekre és

kérte, hogy Cetinja Zsárkót mentse fel polgármesteri állásától, mert ez egész Szenta városnak kívánsága.

A miniszterelnök kijelentette, hogy amennyiben az egész képviselőtestület bizalmatlanságot szavaz a polgármester ellen, teljesíteni fogja Sztrilics kívánságát.

A helyzet ilyenformán tehát már nagyon kiéleződött Szentán, amikor Cetinja Zsárkó polgármester szerda délelőtti

összehívta a város rendkívüli közgyűlést.

hogyan állást foglaljanak a gimnázium létezésére ellen.

A közgyűlés először a gimnázium kérdését tárgyalta és egyhangú határozattal tiltakozott az ellen, hogy a gimnáziumot főgimnáziumból aligimnáziummá fejlesszék vissza és elhatározta, hogy a gimnázium igazgatóságának memorandumát, amelyben felsorakoztatja a főgimnázium fenntartása mellett szóló érveket, a város hivatalosan fogja átadni a miniszternek és felkéri az összes bácskai és bánáti képviselőket, hogy a város akcióját támogassák.

A határozat meghozatala után Cetinja polgármester be akarta rekeszteni a gyűlést, amikor újból felállt Vuics Szávó, hogy indítványt tegyen. Kijelentette, hogy a szerdai gyűlés tárgysorozatán egyetlen pont szerepelt, a főgimnázium ügye, más kérdés tehát nem tárgyalható, az ülést befejezettnek nyilvánítja, majd Kirjakovicssal, Zavisicsal, Szabó Mátyással és Bozsédárral elhagyta a termet.

Vuics Szávó indítványára Nikolics Gyuró polgármesterhelyettes, a rangban legidősebb tanácsnok vette át az elnökséget.

Ezután Vuics Száva a következő rezolúciót terjesztette elő:

— A mai új politika, amelynek fő feladata, hogy egyszer és mindenkorra lehetetlenné tegye az erőszakot és a baszkodást a közigazgatás minden ágában, és kölcsönös türelmességet teremtsen a szenvedélyek lecsillapításával, a békés alkotómunka lehetősége érdekében, megköveteli tőlünk, hogy felvessük a kérdést: képes-e megfelelni ezeknek a feltételeknek, az aki a község élén áll.

— A város polgármesterének eddigi működése, akit a szükséges kvalifikáció nélkül a múlt rezsim küldött a községre, nem mint annak képviselőjét, hanem mint a régi rezsim néhány személyiségétől eredő kívánások és követelések volt teljesítőjét, nem felelt meg a jövőben azoknak a feladatoknak, amelyeket a polgárság joggal elvár tőle. Működése idején számtalan ígéretet kaptunk tőle, de semmi sem teljesedett és ma, egy év múltán megértjük azt, hogy összeveszett nemcsak legközelebbi munkatársaival — a városi tanácsnokokkal — régi kipróbált tisztviselőinkkel, hanem tekintélyes polgáraink nagy részével is. A régi rezsim utáni gyászában megfenyegette tisztviselőinket, hogy az első alkalommal le fog számolni velük, mert az új kormányt támogatják, s végül ezt a magatartását azzal koronázta, hogy hivatalába válassza át a tanács tagjait, a tanács tagjai nélkül, rövid úton, az összehívott tisztviselőkkel — nem a tanácsnokokkal — megszavaztatott magának négyezer dinár reprezentációs költséget és amikor a számvétség megtagadta a törvénytelen kiutalás kifizetését, megfenyegette az illető tisztviselőket, hogy azonnal felfüggeszti őket, ha a kifizetést végre nem hajtják.

— Hogy ne tegyük felelőssé a választók százainak a névjegyzékből való kihagyásáért, akik már egyszer fel voltak véve — kijelentjük, hogy vele a további együttműködés lehetetlen és indítványozzuk, hogy a közgyűlés szavazzon neki bizalmatlanságot, kérve a felettes fórumokat, hogy távolítsák el állásából.

Vuics Száva indítványát a közgyűlés, amelyen hetvenkét tanácsstag volt jelen, egyhangúlag magáévá tette.

és elhatározta, hogy a határozatról táviratban értesítik Vukicsévics miniszterelnök-belügyminisztert. A távirat, amelyet a közgyűlés a miniszterelnökhöz intézett, a következő:

Vukicsévics Vella miniszterelnök-belügyminiszter urnak

Beograd.

Szenta város rendkívüli közgyűlése, amelyet Cetinja Zsarkó polgármester a rendes úton hívott össze és amelyen hetvenkét képviselőtől vett részt, pártkülönbség nélkül, egyhangúlag bizalmatlanságot szavazott a polgármesternek és kéri a miniszterelnök urat, hogy Cetinja Zsarkót mentse fel állásából.

Szenta város községe reméli, hogy

a miniszterelnök eleget tesz a közgyűlés egyhangú kívánásának.

A közgyűlés után Cetinja Zsarkó polgármester Beogradba utazott és helyettesítésével Kirjakovics Branislav adóügyi tanácsnokot bizta meg. A tanács

többi tagjai erre rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen nem vették tudomásul a polgármesternek ezt az intézkedését és a polgármesteri teendők végzésére a rangidős Nikolics Gyuró tanácsnokot jelölték ki.

Borzalmas gránátrobbanás a bukóvácsi gyakorlótéren

Egy rég, rozsdás lezigránát fejtobbant az egyik káplár kezében, akit darabokra téptek

Három katona súlyosan megsebesült

Noviszadról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt szerdán délelőtt a Petrovaradin melletti Bukovács község mellett levő katonai gyakorlótéren.

A gyakorlatozó katonák a beomlott régi lövészárkokban

egy rozsdás lezigránátot találtak.

Milenkovics Dragomir káplár

játszani kezdett a gránáttal, amely a kezében óriási detonációval felrobbant.

A robbanás zajára katonák siettek a

szerencsétlenség színelhelyére.

Milenkovicsot a gránát darabokra tépték.

Körülötte ebben az időben három katonát állt, akiket a szétrepülő gránát szilánkok

súlyosan megsebesítettek.

Mint a három sebesültet eszméletlenül szállították be a petrovaradini katonai kórházba. A katonai hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Károly volt román trónörökös megtámadta Ferdinánd király végrendeletét

A román hivatalos lap szerint a volt trónörökös visszaélésekkel vádozza a királyi vagyonkezelőseket

Bukarestből jelentik: A hivatalos Monitoral szerdai számában azt a szenzációt közli, hogy

Károly volt trónörökös pörrel támadta meg Ferdinánd király végrendeletét.

Egyben követeli, hogy a hagyatéki tör-

vényszék vizsgálja át a királyi vagyonkezelőség könyvelését, mert a vagyonkezelés körül súlyos visszaélések történtek.

Károly volt trónörökösnek ez a lépése ólénken foglalkoztatja a politikai köröket.

Eltemették a cserevicsi dráma két áldozatát

A tömeg Cserevics községben megakart lincselni egy beogradi tanitót, aki állítólag intrikált Zsivkovics ellen

Noviszadról jelentik: A Cserevics községben történt megrendítő dráma két áldozatának, Tosics Lyubomir iloki főszolgabírónak és Zsivkovics Ilja községi pénztárnoknak temetése szerdán délután folyt le.

Zsivkovics Ilja holttestét Beocsinba vitték és nagy részvét mellett szerdán délelőtt temették el. Tosics Lyubomir főszolgabíró holttestét Lyuba községbe vitték és nagy részvét mellett szerdán örök nyugalomra.

A temetés miatt a nyomozás szerdán szünetelt és a milovical államügyész még nem nézte át Cserevics község pénztárkönyveit és így nem lehet tudni, történt-e sikkasztás a cserevicsi pénz-

tárban, vagy nem. Kedden este a községben izgalmas jelenetek látszódtak le. Hat óra tájban a községbe hozták Budiszavljevics Budimir beocsini tanitót, aki Zsivkovics egyik levelében úgy szerepel, mintha ő intrikált volna a főszolgabíróval Zsivkovics pénztáros ellen.

Amikor Budiszavljevicsot a község háza előtt álló tömeg meppillantotta, megrögztek, szédültek és leköndültek, majd utlegelni kezdtek és ha a csendőrök közbe nem lépnek, a fellázított tömeg megölné a tanitót.

Budiszavljevicsot a vizsgálóbíró kihallgatta, de kihallgatásáról nem közölték semmit a nyilvánossággal. A vizsgálatot esztendőre folytatják.

Nagyszabású árvédelmi építkezések folynak a Tisza-mentén

A Bács-torontáli árvédelmi társulat vége teli a munkájával

Szaribecsejeiről jelentik: A Bács-torontáli árvédelmi társulat választmányja és közgyűlése dr. Ivanovits Iván nagybirtokos vezetése alatt, kinek nevéhez fűződik a társulat megalakítása is, a társulati igazgató javaslatára, már két év előtt egyhangúlag elhatározta, hogy házikezelés mellett három és fél millió dinár költséggel, a megrongált töltésszakaszokat mintegy hat kilométer hosszúságban előbb földmunkával helyreállíttatja, azután pedig a legveszélyesebb részeket négy kilométer hosszban téglaburkolattal látja el, kimondván, hogy e munkálatokat önjerejéből, kölcsön felvétele nélkül, évi részletekben fogja végrehajtani.

A miniszterileg jóváhagyott műszaki tervek alapján a földmunka legnagyobb részben már a múlt télen elkészült, ami-

kor több száz munkás talált foglalkozást és kenyeret oly időben, amikor egyéb munka egyáltalán nem kínálkozott.

A határozat folytán az elmúlt években egyelőre kísérleti szakaszok épültek a novibecseji kompártárat és Szaribecsej között. A tulajdonképeni nagyobb munka ez év tavaszán indult meg csendben, zajtalanul, úgyhogy a munkálatokban érdekelt községek Szaribecsej, Novibecsej, Bácskogradiste, Csurog és Nádaly közönsége is alig tudott a munka megindulásáról és a közvetlen érdekelt egy része is csak előrehaladott állapotában figyelt fel a nagyjelentőségű építkezésre.

A Bács-torontáli ármentesítő társulat védőtöltései főképp a Tisza völgyén vannak árvízveszedelemnek kitéve. Magas

árvíz idején ugyanis éppen a töltésekkel szemben valóságos tenger áll, mert e helyen a Tisza felső baloldalán valamikor létesült szemközti védőtöltést az árvíz teljesen megsemmisítette és miután annak újbóli felépítéséről nem lehetett szó, egész Vranjevo torontáli községig egy négy-öt kilométer terjedelmű árterület áll fenn. Elképzelhető, hogy nagyobb tavaszi áradáskor, különösen az északi és déli viharok és hetekig tartó szelek által felkorbácsolt óriási hullámok mennyire veszélyeztetik a szoban forgó társulat töltéseit.

Az idei tavasz óta folyó újabb munka legérdekesebb és legfontosabb része a téglából készült töltésburkolat, mely az eddig észlelt legnagyobb árvíz színe fölött hatvan centiméterrel magasabbra épül és hivatalosan a nagy hullámverést felfogni és a töltésrongálást megakadályozni.

A burkolat, melynek építése Pálffy Dezső főtanácsos, társulati igazgató vezetése alatt folyik, nagyrészt már elkészült és remélni lehet, hogy eddigi erővel és kitartással a társulat hamarosan eléri a kifizetőt célt és azután nyugodtabban nézhet a minduntalan fenyegető tavaszi árvizek elé.

A társulatot a legnagyobb elismerés illeti, mert munkálkodása nemcsak gazdasági, de szociális szempontból is figyelemre méltó, miután nemcsak tagjainak gazdasági érdekeit segíti elő, hanem a maga erejének megfelelően a kenyérre szoruló munkásoknak is munkálatokat biztosít.

(H. L.)

Borzalmas szerencsétlenség a kelenföldi pályaudvaron

Egy asszonyt gyermekével együtt elgázolt a személyvonat

Budapestről jelentik: A kelenföldi pályaudvaron kedden délelőtt

borzalmas szerencsétlenség történt.

Lebendorszka Lászlóné, aki Kelenföldyben lakik, naponta hazakísérté hat éves kislát, a kelenföldi elemi iskolából. Az asszony kedden délelőtt kislát karján vezetve, épp áthaladt a kelenföldi pályaudvaron, amikor a munkások figyelmeltették, hogy vigyázzon, mert egy személyvonat közeledik. A figyelemeltéstől az asszony annyira megrémült, hogy elfelejtette, hogy holt vágányokon áll, ahol semmi baj sem érheti és kislát karjánál hurcolva rászaladt a rekedes vágányra. A személyvonat ekkor már befutott a pályaudvarra, a mozdonyvezető észrevette a sínok között futó asszonyt, fékezett is, de a szerencsétlenséget nem tudta megakadályozni, mert

az asszony szinte eszelősen neki-szaladt a mozdínynak.

A szerencsétlen asszonyt teljesen széttöréselték a mozdony kerekei, a kislát azonban, akinek az utolsó pillanatban sikerült kiszakítani a kezét anyja kezéből, félreugrott.

úgyhogy csupán sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség ügyében a vizsgálót megindították.

A jugoszláv sebészkongresszus második napja

Dr. Harman Károly és dr. Mészáros Dezső szünetelt az előadások között

Beogradból jelentik: A jugoszláv sebészkongresszus második napján az előadások még nagyobb volt, mint az első napon. Szerdán délelőtt és délután huszonöt érdekes, nívós beszézi előadás hangzott el.

A délelőtti ülésen dr. Bogdanovics beogradi egyetemi tanár, a délutáni ülésen dr. Kosztlyivi Henrik sebésztanár elnökölt.

Raicsics spliti sebész előadása volt az első, majd Jankovics tanár (Beograd) tartott előadást a gyulladási röntgenes kezeléséről. Dr. Kosztlyics tanár (Beograd) és dr. Budiszavljevics tanár (Beograd) érdekes előadást tartottak a gynomor- és vakbélkélyek kezeléséről. Koch pozsonyi sebésztanár érdekes elő-

adás keretében mondotta el, hogy sikerült kutyákon végzett kísérletei során a gyomorfekélyt mesterségesen előidéznie, ezután a tüdőtuberkulózis sebészi kezeléséről beszélt. A gyomorfekélyek resectiójáról élénk vita fejlődött ki dr. Kosztics és dr. Racsics beograd és dr. Malusev szubotical sebészek között. Dr. Hermann Károly szubotical orvos élénk figyelem közepette magasnívójú előadásban ismertette a vakbélgyulladás egy nagyon nehezen felismerhető jelenségét, ami úgy keletkezik, hogy egy rályog bélzáródást idéz elő. Koszanovics sebész (Beograd) a vastagbél esavarodásáról tartott előadást. Kliszics tanár a sérvműtét újabb technikájáról beszélt.

HIREK

— A királyi család elutazott Topolára. Beogradból jelentik: Öfelsége a király, Mária királynéval és Péter trónörökösrel együtt Topolára utazott, ahol előreláthatólag több hetet fognak tölteni.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Jórészt felhős, enyhe idő, jelentéktelen lecsapódással.

**Jól,
Joicsón,
Cagyánsan
akar öltözködni?**
— Gy mindennemű ruhaszükségletét

— Zagreb meghívja a királyi párt. Zagrebból jelentik: A Bácsme gyei Napló tudósítójának értesülése szerint az újonnan megválasztott zagrebi városi képviselőtestület föderalista többsége mozgalmat indított, hogy a város vezetősége kérje föl a királyi párt és a trónörökös, hogy az év nagyobb részét töltsék el a horvát fővárosban. A meghívást egyik legelső ünnepi ülésen fogja elhatározni a képviselőtestület és Heinzl Vjekoslav, a leendő polgármester vezetésével külön küldöttség megy Beogradba, hogy a meghívást átadja a királyi párnak. Zagrebi politikai körökben biztosra veszik, hogy a királyi pár elfogadja a meghívást és ezért már most nagy előkészületek folynak a báni palotában a királyi pár fogadtatására. A királyi pár Zagrebba való költözését még az ősz folyamán várják.

— Orosz kémszervezetet leplezték le Lengyelországban. Varcból jelentik: A politikai rendőrség Lublinban megszegező orosz kémszervezetet leplezték le, amely mint megállapították, már évek óta dolgozott Oroszország szolgálatában. A kémszervezet tagjait letartóztatták.

— Tűz Szentán. Szentáról jelentik: Szentán kigyulladt és teljesen leégett Hadik János szabó háza. A szabót és családját csak nehezen tudták az égő házból kimenteni.

— Remisz lett Aljechin és Capablanca elsőök játszma. Newyorkból jelentik: Kedden játszották le a sakk világbajnokságáért folyó küzdelemben a második mérkőzést. Az első partit — mint ismeretes — a 43-ik lépés után Aljechin nyerte meg. A második játszmánál Aljechin fehérrel kezdett, vezérgyaloggal húzott, ami után a vezérmegnyitás szokásos lépései következtek. A szikraszilárd állásban nem mutatkozott rés és minthogy Capablanka sem bocsájtkozott kockázatos kombinációkba, már a 19-ik lépésnél egyenlő állásban remis-vel ért véget a küzdelem. Minthogy a szabályok szerint a remis-eredmény nem számít, a világbajnokságért folyó küzdelemben Aljechin egy ponttal vezet Capablankával szemben, aki még nem szerzett pontot.

A verbásziak Párisban
és Londonban is jártak, új butermintákat láttak, tehát ilyeneket **a verbászi GAYER-butorgyárban is láthat** 7232

— Nemzetközi turista-kongresszus Beogradban. Beogradból jelentik: A turista propaganda hivatalos szervezeteinek nemzetközi szövetsége szerdán kezdte meg Beogradban harmadik kongresszusát, melyen valamennyi európai ország képviselteti magát. A jugoszláv delegáció vezetője Zsizsek Ciril, a kereskedelmi minisztérium turista osztályának főnöke, a magyar delegációt dr. Tabony Kornél vezeti. A külföldi delegátusok felkeresték Spaho Mehmed kereskedelmi minisztert és Jovanovics Koszta beogradi alpolgármestert. A kongresszus elhatározta, hogy üléseit Blédben folytatja, onnan pedig a külföldi delegátusok bejárják az egész országot. A külföldi turista-vezetők október 5-ig maradnak Jugoszláviában.

— Kisiklott a Bukarest-constanzai gyorsvonat. Bukarestből jelentik: A bukarest-constanzai gyorsvonat egyik állomáson kisiklott, mert a vonat meg nem engedett sebességgel futott be az állomásra. Három vasutas és egy gyermek halálosan megsebesültek. A mozdonyvezetőt letartóztatták.

— Tavasszal állítják fel Noviszadon a kertésziskolát. Noviszadról jelentik: A kormány még régebben elhatározta, hogy Noviszadon kertésziskolát állít fel és erre a célra egymilliókétszáz ezer dinárt szavazott meg. Noviszad város tanácsa az iskola céljaira nagyobb területet jelölt ki és erről értesítette a földművelésügyi miniszteriumot, ahonnan most Noviszadra érkezett Sztójánovics Nikola miniszteri tanácsos és dr. Borota polgármester kíséretében megtekintette a felajánlott területet, valamint a terveket. Az iskola tavasszal kezdi meg működését és ez lesz az országban az első ilyen nemű iskola.

az ország egyik legnagyobb **konfekciós gyárában** és annak fiókküzleteiben **szerezze be!**

— Reinitz újabb gyilkossági pörének tárgyalása. Szatmárról jelentik: Óriási érdeklődés mellett kezdődött meg szerdán az újabb Reinitz-hümpör fő tárgyalása. Az ügyész az életfogytiglani fegyházra ítélte Reinitz Jakabot, Rozmarin Jenő nagykarélyi vendégőrs meggyilkolásával és kirablásával vádolja. Az elnök felolvasta a vádiratot, amely szerint Reinitz, aki a vonaton ismerkedett meg Rozmarin Jenővel, Szatmár és Nagykároly között üzleti üggyel lecsalta a vonatról, meggyilkolta, holttestét pedig a dinyeföldön elásította. Reinitz Jakab, aki lenyiratta szakállját, nyugodtan válaszolt az elnök kérdéseire és kijelentette azt is, hogy nem tudja miért van elítélve. Arra a kérdésre, hogy hol találkozott Rozmarinnal, ezt válaszolta, hogy sohasem látta.

Tiszta selyem harisnya minden színben
Dín. 52.— 6934
érkezet! — Női és férfi mellények, poulloverek, stb. nagy választékban **Klopfert Ignácnál (Husztjac)**

Uj gépeket kapnak az állami dohánnyagyarak. Beogradból jelentik: Az állami monopóliumigazgatóság elhatározta, hogy külföldről új gépeket szerez be a nisi, sarajevo-i és mosztári dohánnyagyarak részére. A gépeket nyilvános árlejtés után fogják beszerezni.

— Készen áll a startra egy német oceanrepülő. Brémából jelentik: Nordernben néhány nap óta startra készen áll egy G. 24. típusú Junkers-gép, az ocean átrepülésére. A gép az Azorszigeteken fogja benzinkészletét kiegészíteni és onnan folytatja tovább utját Newyork felé. Azt senki sem tudja, hogy ki fizeti ezt a vállalkozást, mert a Junkers-gyár csak a gépet és a pilótát adja. Angorai jelentés szerint Könecke gépe, a Germánia szerdán megérkezett Angorába.

A fogmosás este

ép oly fontos, mint reggel, mert az éjszaka az az idő, a mikor a fogak ellenségei teljesen zavartalanul üzik romboló munkájukat. Óvja meg egészségét rendszeres fogápolással, lefekvés előtt is legyen kéznél

KALODONT
az antiszeptikus fogkrém.

— Nyomora miatt kitétte gyermekét az uccára. Sztaribecseiről jelentik: Sztaribecsejen az egyik uccában Eremics Katica sztaribecseji asszony egy rongyokba csavart csecsemőt talált. Bevitte a rendőrségre, ahol megállapították, hogy a gyermek Tóth Istvánné sztaribecseji asszonyé, akit a rendőrség felkutatott. Az anya elmondotta, hogy három gyermeke van, az ura elhagyta és nyomorba került. Hogy dolgozhasson, a legkisebb gyermekét elvitte férje anyjának lakására és otthagyta. Az anyja a gyermeket nem bírta házában, hanem rongyokba csavarva kitétte az uccára. A rendőrség az anya és a nagyanya ellen is eljárást indított.

Schwarz és Kolta
Vö.-Kikinda
Novisad Vel.-Bečerek

gyokba csavart csecsemőt talált. Bevitte a rendőrségre, ahol megállapították, hogy a gyermek Tóth Istvánné sztaribecseji asszonyé, akit a rendőrség felkutatott. Az anya elmondotta, hogy három gyermeke van, az ura elhagyta és nyomorba került. Hogy dolgozhasson, a legkisebb gyermekét elvitte férje anyjának lakására és otthagyta. Az anyja a gyermeket nem bírta házában, hanem rongyokba csavarva kitétte az uccára. A rendőrség az anya és a nagyanya ellen is eljárást indított.

A Magyarországra és Magyarországon keresztül utazó SHS közönség kényelmére nagyjelentőségű körülmény az, hogy 1927. szeptember hó 21-ikétől október 22-ikéig a magyar határ a szabályszerű jugoszláv utlevél és utazási igazolvány felmutatása mellett magyar vízum nélkül is átléphető. A jugoszláv utlevelekre a magyar vízumot egyébként csak Beogradban lehet megszerezni, ami nemcsak időtrábló, körülményes, de költséges is. Szeptember 21-ikétől október 22-ikéig, tehát nemcsak ezek a kiadások takaríthatók meg, hanem a magyar vízum utólag Budapesten féláron szerezhető meg. Kívánatos volna, hogy a két állam polgárainak minél könnyebb érintkezése céljából az ilyen intézkedés állandósíttassék és amint a viszonyok engedik, a teljes közlekedésszabadság visszaállíttassék. A vízumnélküli utazás kedvezményén kívül fenti időtartamra szóló lényeges vasuti díjmérséklések is engedélyeztetnek úgy a Budapestre és vissza való utazásra, mint a Magyarországon át való utazásra is és így ezeket a vasuti és vízumkedvezménye-

ket az Ausztriába, Csehszlovákiába stb. országokba utazó jugoszláv alattvalók is igénybe vehetik. A vízumnélküli utazásra a vasuti, továbbá szállodai és vendéglői ármérséklések igénybevételére jogosító igazolványok darabonként 40 dinár és portó beküldése ellenében a Bácsme gyei Napló szubotical, noviszadi és szombori kiadóhivatalai, nemkülönben a vidéki SHS kereskedelmi testületek (Lloyd), utazási irodák, pénzintézetek és a beogradi magyar kereskedelmi megbízottnál szerezhetők be.

Minden darabon a gyárilag megállapított szigoruan szabott árak!

Iparművészeti kurzus. Hercl Rózi iparművészeti kurzusa október 1-én kezdődik. Tanítás: tervezés, kézimunka, selyemfestés, batik kartonázs. Jelentkezni lehet naponta Strossmayerova ul. 11. II. emelet (Eskomptna Banka).

Felhívjuk a közönség figyelmét a Kaméliás hölgy művésziesen összeállított virágkirakatra, melyet Balog Sári szíveségből a Litka-mozinak átengedett.

A műértő közönség fotografausa Reményi, Rudičeva ul. 4. I. em.

Csöd. A szubotical törvényszék csödbírósága elrendelte a csödeljárást Hermann Ernő szubotical rövidárunagykereskedő ellen. Csödtömeggondnokká dr. Vojnics-Tunics Sztjepán ügyvédet nevezték ki.

Ha olcsó, de jó és elegáns bécsi szabás **férfi-, női- valamint gyermek-fehérműt** akar vásárolni, forduljon bizalommal **POLLÁK LEO céghez Senta (Bácska)** Kérjen árjegyzéket! 8998

— **Megnyit az első polgári iskola Szerbiában.** Beogradból jelentik: A közoktatásiügyi miniszter rendelkezése folytán az idén nyílik meg Beogradban az első szerbiai polgári iskola, melynek ebben a tanévben csak első két osztálya lesz. Tervbe vették ennek a polgári iskolának hat osztályra való fejlesztését. Ez az iskola gyakorló iskolája lesz a beogradi felsőpedagógiai szakiskolának. A beiratkozások még folynak.

— **Örökösök kerestetnek!** A zagrebi kivándorlási iroda főnöksége közli, hogy San Franciskóban meghalt egy Bózsó Rucovics vagy Kovacsics nevű ember, akinek némi vagyona maradt. A kivándorlási iroda felhívja azokat, akik az elhunytak Jugoszláviában élő hozzátartozóiról tudnak valamit, hogy jelentsek az Iseljenci Komesarijtnak Zagreb, Kamenita ulica 15.

— **Kozmetikai rendelő,** villany- és fénykezelés, orvosi felügyelet. Ciril I. Metod trg 5. I. em. (A volt Vojnic Piroska-féle ház.)

— **Áthelyezés.** Beogradból jelentik: A közoktatásiügyi miniszter Lyikár Elemér tanítót a loki állami iskola magyar tagozatáról a gyurgyevői állami iskolához helyezte át.

— **Gázolt és tovább robogott az autó.** Bácskogradistéről jelentik: A bácskogradistei templom előtt egy Noviszad felől jövő autó elütötte Éder Ferenc tízéves kisfiút, akinek mindkét lába eltört és mellkasa összeroppant. Az autó a szerencsétlenség után tovább rohogott Sztari-becej felé. A rendőrség nyomozást indított az autó felkutatására.

— **Elhízt egyéneknek a természetes »Ferenc József« keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi.** Több orvosprofesszor a *Ferenc József* vizet szívélzsirosodásnál is reggel, délután és este egy-egy harmad pohárnyi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Beiratkozások és vizsgák a beogradi egyetem orvosi és bölcsészeti fakultásain.** Beogradból jelentik: A közoktatásiügyi miniszter rendelete értelmében a beogradi egyetem orvosi és bölcsészeti fakultásaira szeptember 25-ikétől október 1-ig lehet beiratkozni. Ugyanekkor lehet a vizsgákra is jelentkezni. A későbbi jelentkezéseket nem veszik figyelembe.

SPORT

A Vasas Szuboticán

A SzAND-Vasas mérkőzés előtt SzMTC-Soko bajnoki

A budapesti Vasas, a magyar profilig egyik legstílusosabban játszó csapata szombaton és vasárnap Jugoszláviában játszik. Az első nap Noviszadon mutatkozik be, ahol a Vojvodina lesz a kitűnő pesti csapat ellenfele, *vasárnap pedig Szuboticán játszik a SzAND-dal.* Mivelhogy bajnoksapatunk kapusát, Siflist a szövetségi kapitány Zagrebba rendelte, mint válogatott tartalékot, a SzAND nem játsza le az esedékes bajnoki mérkőzését, hanem a pesti profikkal mérkőzik. Az érdekes sport attrakció a SzAND szegedi-úti pályáján játszódik le, ahol a *Vasas-SzAND-mérkőzés előtt az SzMTC-Szombori Szoko bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre.* A Vasas ellen a SzAND a következő csapatot szerepelteti.

Ambrus — Beleszlin, Weisz — Kopolovics, Held, Ördög — Kikics, Kovács, Becics, Horváth, Inotay.

A mérkőzés délután negyed ötkor kezdődik.

A Vasas-SzAND vasárnapi mérkőzésére jegyek kedvezményes áron elővételben kaphatók Bata sportüzletében 10, 20 és 30 dinárért szombat este hét óráig és vasárnap délelőtt 8—12-ig a Báránycsuházban. A pályán a jegyek 15, 30 és 40 dinárba kerülnek.

KINTORNA

— Szeretsz, asszonyka?
— Persze!
— Nagyon?
— Végtelenül!
— Akko, talán megtarthatnék most valamicskét a konyhapénzből.

— **Udvarló:** Szabad bucsuzásul megcsókolnom?

— **Hölgy** (kényeskedve): Nagyon takarékosan bánok esőkjaimmal.

— **Udvarló:** Akkor legyen szabad gyűjteményét még két esőkkel gazdagítanom.

— Alfréd nagyon estobán nézett ki, amikor megkérte a kezemet.

— Ő mindig nagyszerűen tud alkalmazkodni.

— Völegény korodban mindig azt mondtad, hogy ilyen nő nincs több a világon.

— Jó is, hogy nincs több!...

— Ajánlhatok lányodnak egy jó partit, de mondd meg őszintén, hogy lány éves?

— Huszennégy.
— Ha jól emlékszem négy év előtt is annyit mondtál.

— Igen, de azóta fogyókúrát tart.
— Akkor várjunk még négy évet, míg eléri a huszat.

SZÍNHÁZ

Nem nőülök!

A szuboticei műkedvelők becskereki vendégszerelése

Két napon három zsufolt ház, rengeteg kacagás és számos nyíltzini taps — ezek a szuboticei műkedvelők becskereki sikerének kísérő tünetei. Már pedig különösen a nyíltzini taps a becskereki színpadon igen nagy dolog, mert a mi publikumunk finom izlésű, nagyigényű és a kitűnő becskereki műkedvelők játékával el van kényeztetve. Ez előtt a közönség előtt ilyen nagy sikert aratni igazán olyan elismerés, melyre büszke lehet Szabó Marci szuboticei társulata.

Általában a közönség nézete, hogy ez volt a legjobb együttes mindazon szuboticei műkedvelők között, amelyek eddig Becskeréken vendégszereltek. Nekünk nincsen műkedvelőnk például arra a szerepre, amelyet N. Reményi Sári olyan kitűnően alakított. Katinka báróné

szerepére, amelyet Török Manci játszott meg nagy precizitással, szintén igen nehezen találunk Becskeréken műkedvelőt. *Plukovics* Manci az első és második felvonásban pompásan játszott, a harmadik felvonást nem az ögyéniségéhez szabták. Különösen a második felvonás végső jeleneteiben volt perfektt. *Posta* Vilyke játéka teljes illúziót keltett. *Kiss* Jenő epizód szerepében elsőrangú kabinet alakítást nyújtott. Maga Szabó Marci úgy is mint színész, de még inkább, mint rendező teljes elismerést érdemel. *Kőhalmi* nagyszerűen mozgott a színpadon. A mi *Nyáraink*, mint rendezés elsőrangot nyújtott. A sok mellékszereplő pompásan illeszkedett bele az együttesbe.

A közönség nagyszerűen mulatott egy darab kitűnő ötletein, mint a szereplők kifogástalan játékán. Ezután az előadás után a becskereki közönség mindenkor szívesen látja a nagyszerű szuboticei műkedvelőket.

(h. j.)

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hallámhosszt jelenti)

Csütörtök, szeptember 22

Budapest (555.6) 9.30: Hírek, közgazdaság. 11: Zongorahangverseny. 12: Pontos időjelzés, hírek, közgazdaság. 13: Időjárás és vízállásjelentés. 15: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 17: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés és mozika műsora. 17: Magyar költők remekéből szaval Kabók Győző. 17.45: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 19: »Mit és kit idézek?« Irodalmi rejtélyverseny. Tartja: Bánóczy Dezső dr. 20: Előadás a Studióból. »Kék postakocsi.« Operett. 23.30: Pontos időjelzés, hírek, közlemények. Utána az Emke-kávéházban Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin (483.9, 566) — Königs-wusterhausen (1250) — Stettin (236.2) 17.30: Hangverseny orosz modern zeneszerzőktől. 19.30: Prőzai előadás. 20: A legújabb kínai események fejlődési folyamata. 29.30: Tánczene.

Frankfurt a/M. (428.6) — Cassel (272.7) 16.30: Wagner-délután. 18.15: Egyleti hírek. 19: R. Wagner »Lohengrin«-jének közvetítése.

Königsberg (329.7) Danzig (272.7) 16: Ifjusági előadás. 16.30: Délutáni hangverseny. 18.20: Ismeretterjesztő előadás az atomokról. 19.30: »Büvös vadász«, opera 3 felvonásban. (Weber.)

Teljesítményben felülmúlhatatlan az „ULTRA“ Orchesiron 4 hangszóró-lámpa Din. 130.— KONRATH D. D.

Leipzig (365.8) — Dresden (275.2) 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.15: Sportnyelvlecke. 19: Dr. Jahn Weimar: Államtörténelmi előadása. 19.30: Dr. H. Bressnek »Barátság, Szerelem, Házaság.« 20.15: Színházi előadás. 22.05: Sporthírek.

Zagreb (310) 9.15: Operaelőadás. Átvitel a Nemzeti Színházból.

Prága (348.9) 16: A 28. gyalogezred zenekarának hangversenye. 17: Délutáni hangverseny.

Róma (450) 17.45: Szórakoztató zene. 18.50: Mezőgazdasági jelentés. 21: Időjelzés, időjárásjelentés. Utána Renato Brogi »Bacconi Toscano« című operettjének közvetítése. 23.25: Legújabb hírek.

Wien (517.2, 577) — Graz (357.1) Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7) 16.15: Hangverseny. 19: Passautól Bécsig csolnokon. 20: Vig novellák. 21: Énekhangverseny.

FILM

Kaméliás hölgy

Sajtóbemutató a Lifka-moziban

Ennél a filmnél nehéz megállapítani, hogy ki volt a jobb: Fred Niblo, a rendező vagy a három főszereplő: Norma Talmadge, Roland Gilbert és Beregi Oszkár. A rendezés művészetének és a játék művészetének összetalálkozása ez a film. Hogy ez a kettő lehetséges legyen, olyan filmmesét kellett kitalálni, mint Alexander Dumas regénye, a »Kaméliás hölgy.« A rendező részére tengeri alkalmat rejlik a témában, hogy tudását, a Ben Hur rendezőjéről pedig már szabad így mondanunk: zsenijét csillogtassa. Fred Niblo megtette: egyetlen alkalmat nem mulasztott el, hogy ki ne domborítsa bravuros technikáját. Ez áll Norma Talmadgera is, Margaretára, a kaméliák és gyönyörök istennőjére. Nálánál finomabban, erőteljesebben és varázslatosabban senki nem tudta volna eljátszani a Kaméliás hölgy pazar és nehéz szerepét. Beregi Oszkárnak ez az első igazi nagy filmsikere. Roland Gilbert Armand szerepében szép, szerelmes férfi.

Külön kell szólni a tiszta és modern felvételekről. Sehol sablon, sehol fölösleges mozdulat, vagy jelenet. Harmonikus, elejétől végig gördülő, lebilincselő film a Kaméliás hölgy, melyet szerdán délelőtt mutatott be a sajtó képviselői előtt nagy sikerrel a szuboticei Lifka-mozi. A filmet vasárnapig játszzák. (—)

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak FOGPOR-PASTA-SZÁRUVIZ.

TŐZSDE

Zürich, szept. 21. (Zárlat.) Beograd 913, Páris 2035, London 2524, Newyork 51862, Brüsszel 7220, Milánó 2825, Amsterdam 20785, Berlin 123352.50, Bécs 7310, Szófia 375, Prága 1536.50, Varsó 58, Budapest 9070, Bukarest 322.

Zagreb, szept. 21. (Zárlat.) London 275.95—276.75, Newyork 56.63—56.83, Genf 1094—1097, Milánó 308.59—310.59, Amsterdam 2277—2183, Berlin 1352.13—1255.10, Bécs 799.25—802.25, Prága 168.05—168.65, Budapest 998.50—999.50.

Budapesti értéktőzsde, szept. 21. Magyar Hitel 90.5, Osztrák Hitel 55.26, Kereskedelmi Bank 137, Magyar Cukor 243, Georgia 20.7, Rimamurányi 129.6, Salgó 81.9, Kőszén 760, Bródi Vagon 3.3, Beocsini Cement 246, Nacsi 178, Ganz Danubius 205.5, Ganz Villamos 174.5, Roskányi 14, Atheneum 30, Nova 43, Levante 27.

Budapesti értéktőzsde, szept. 21. A budapesti gabonátőzsde az irányzat szilárdabb. A készárúpiacra a buza és tengeri ára szilárdult meg leginkább. Határidő buza okt. 3068—3080, zárlat 3068—3070, március 3322—3328, zárlat 3324—3326, május 3370—3384, zárlat 3370—3372, rozs okt. 2906—2914, zárlat 29—2902, március 3036—3050, zárlat 3036—3038, tengeri május 2546—2558, zárlat 2546—2548, július 2606—2612, zárlat 2606—2608. Készárú buza 3030—3140, rozs 2840—2860, takarmányárpa 2450—2550, sörárpa 25—31, köles 23—23.50, tengeri 2450—25, zab 2175, korpá 18—18.25.

Continental

Motorkerékpár-gummi

A »CON II-BLOCK« motorkerékpár-gummit értékesíti a futófelületet célszerű mintázással, mely védi a csú zástól sáros úttesteken és megakadályozza a veszélyes csuszásokat és kanyaroknál.

Az ideális motorkerékpár-gummi

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Gazdasági programot kell adni a magyar kisebbségnek

**Hogyan védekezett a vajdasági szerb nép a gazdasági
letörés ellen a háboru előtti Magyarországon?**

A kisebbségek gazdasági politikájának alapja legelső sorban, hogy ismerjék azokat a gazdasági körülményeket, amelyekben más kisebbségek éltek vagy élnek s azokat a megfontolásokat, ebből folyó intézményeket, amelyekkel ezek a kisebbségek iparkodtak a meglevő viszonyokkal szemben alkalmazni, hogy gazdasági létüket fejtartsák és fejlesszék. Természetes, hogy kétszeresen fontos annak — a hajdan kisebbségi sorban élő nép — gazdasági szervezeteinek ismerete, amely ugyanazon a földön élt kisebbségi sorban, amelyen ma mi élünk. A jugoszláviai kisebbségi magyarságnak ma még egyáltalában nincs gazdasági programja, nincsenek gazdasági célkitűzései és egy komoly reális kisebbségi gazdasági politikának még csak kontúrjai sincsenek meg. Pedig ennek a sok sebből vérző vajdasági magyarságnak, amelyet a kivándorlás állandóan tizedel sokkal égetőbb szüksége lenne egy egésszerű gazdasági programra, mint akármilyen szépen hangzó és zengzetes politikai jelszóra.

A politikai megszervezéssel és programadással legalább is paralell kellene haladnia a gazdasági célkitűzésnek és szervezésnek. A vajdasági szerb kisebbségi gazdasági programjának ismerete már félig-meddig meg is adja az alapot, hogyan kell elindulni egy vajdasági magyar kisebbségi gazdasági politika megkonstruálásához. Ezért nem lesz felesleges munka, ha alább megismertjük a vajdasági szerb háboru előtti gazdasági helyzetét és gazdasági intézményeit.

A vajdasági szerb gazdasági koncepciója a háboru előtti évtizedekben ebben a jelszóban kulminálódott: *»Ne vesszük ki kezünkől a földet«*. És ennek a jelszónak volt is eredménye. A míg az ötvenes-hatvanas években egyre több szerb gazda ment tönkre, adta el földjét és vagy bérlet lett a nagybirtokon vagy kivándorolt, addig a nyolcvanas évektől kezdve az a folyamat megállt, a német gazdák már nem tudtak venni szerb földeket, sőt lassanként a szerbesség kezdte visszaszerezni földállományát. Mivel érte ezt el a szerbesség? Kétségtelen, hogy része volt ebben annak a felvilágosító munkának is, amely egyes lelkes szerb intellektuálisok, de különösen a noviszádi *Matica* folytatott, de sokkal inkább köszönhető ezt a szerb földműves nép a földműves szervezeteknek. A szerb földműves népet az uzora hitel szorongatta, amelyért a szerb gazda a közvetítő díjával együtt igen gyakran fizetett 30—40 százalékot is. Meg kellett oldani — írja Markovics Vladisláv a szerb nemzeti kongresszus választmányi tagja a *Matica Szrpszka*-ban írt ismertető cikkében — a kiscgazda hitelének kérdését. Amire nem képes egy kisbirtok, azt megteheti több kisbirtok közösen, egymást támogatva úgy, hogy valamennyien jótállanak minden egyesért. Ez alapon megoldották a kiscgazda hitelének kérdését.

1897-ben keletkeztek az első szerb földművelő szervezetek. A kiscgazda a kölcsönös felelősség alapján olcsó hitelhez jutott és ennek segítségével megszerezte a modernebb gazdálkodáshoz szükséges tőkebefektetést. A szervezetek

ingyen végzik a teendőket, úgyhogy a szervezetet olcsó kamattal nyújthatja a kölcsönt s ez a kamatláb idővel alacsonyabb lesz, mert a nyereség fel nem osztható és a tartalékalaphoz csatolja. Ez a kamatláb leszállítás a régebbi szervezeteknél már alig pár évi működés után be is következett. Különösen fontos a szervezetek erkölcsi oldala, mert a kölcsönös felelősség rendes, szorgalmas és józan életmódot követel.

A földműves szervezetek működésével a kiscgazda megszabadult az uzorától, a közvetítőtől, megváltoztatta az életmódját is, úgyhogy nagy arányokban csökkent a kivándorlás és a szerb földek kezdtek visszatérni az eredeti gazdához, a szerb földműves nép gazdaságilag meg erősödött.

Földműves szervezet volt 1910-ben (a Szerémséggel együtt) 179, amelyben 6114 gazda volt tagként megszervezve. A szervezetek tagoknak volt 43.542 hold saját és 33.436 hold hasznóbérelt földjük,

tehát messze túlhaladta a kiscgazdák országos átlagát az egy-egy szervezetek tagra eső föld.

A magyarországi szerbek kezén az egyházi statisztikai adatok szerint (*Jakšićs Vazul*, a fiatalon elhunyt kiváló szerb szociológus adatai) a következő földterületek voltak 1905-ben szerb kezén: A temesvári egyházmegyében 150.155 szerb lélek volt (az összlakosság száma 426.780), akiknek (beleértve az egyházközségi és alapítványi birtokokat) 355.989 hold földjük volt. A vrsaci egyházmegyében 139.400 léleknek (összlakosság 227.069) 440.091 hold földje volt. A budai püspökségben 23.388 léleknek (összlakosság 1.022.085) volt 43.854 hold földje. A bácskai püspökségben 146.965 léleknek (összlakosság 571.798) volt 399.356 hold földje. A szerémi egyházmegyében volt 199.972 szerb (összlakosság 345.374) volt 594.500 hold földje. Egy lélekre átlagban (az összes magyarországi és horvátországi szerbeket is beleértve) 1,3 hektár föld esett, ami az országos átlagon felül volt. Természetesen itt mindenütt be vannak számítva az egyházak, egyházközségek, metropolita és kolostorok földjei. Ezt az eredményt a szerb nép csak a földműves szervezetek által érthette el.

Igen erősek voltak a szerb pénzüzetek is. 1909-ben 141 pénzüzet volt (a

horvátországi szerb pénzüzeteket is beleszámítva), 18.756.675 aranykorona alaptőkével és 69.472.701 aranykorona betéttel. (Sajnos, olyan adataink, amelyek csak a vajdasági szerb pénzüzetekre vonatkoznak, nincsenek). Összehasonlításképpen megemlítjük, hogy ugyanebben az időben 170 román pénzüzet működött 27.563.000 korona alaptőkével és 67.818.000 korona betéttel, míg szlovák pénzüzet 60 volt, amelyeknek 89.148.000 korona alaptőkéjük és 56.829.000 korona betétjük volt.

Miután a szerb nép tulnyomóan földművelő, a zagrebi *Privrednik* társaság célul tűzte ki a szerb iparos és kereskedő osztály megeremtését és pedig úgy, hogy az ország minden részében elhelyezett szerb ifjakat iparos- és kereskedőtanoncoknak. A társaság működése alatt igen sok ezer ifjút helyezett így el, megeremtve a mai erős és művelt szerb kereskedő osztályt.

Természetesen nem lehet lélek nélkül lemásolni kisebbségi sorban elődeink célkitűzéseit és intézményeit, de sokat okulhatunk azokból és felhasználhatjuk annak tanulságait a magunk hasznára egy céludatos, reális kisebbségi gazdasági program kidolgozásánál.

Gyöngyösi Dezső

Elkészült a vasutak kommercializálásáról szóló szabályrendelet

**Az állam fél milliárd kamatmentes kölcsönt bocsát a vasút rendelkezésére
Üzleti alapon szervezett igazgatóság fogja vezetni a vasutakat**

Október hó elején a közlekedésügyi minisztérium meghívására a vasútigazgatóságok, kereskedelmi kamarák és más közgazdasági testületek képviselői konferenciára ülnek össze, hogy állást foglaljanak *Miloszavljevics* tábornok, közlekedésügyi miniszternek az államvasutaknak kereskedelmi alapon való átszervezését célzó rendeletével szemben. A miniszter e hó elején ebben az ügyben nyilatkozatot is tett a *Bácsmegeyi Napló*-nak és most módunkban van, a már kész szabályrendeletből kivonatolva közölni a következő legérdekesebb részeit:

A szabályrendelet első paragrafusa önálló jogi személynek, az államvasutak igazgatóságának létesítését rendeli el és ezen jogi személy összes kötelezettségeit kereskedelmi ügyletekből kifolyó kötelezettségeknek fogják tekinteni. Az igazgatóság célja

az államvasutaknak tisztára kereskedelmi alapon való kihasználása összes mellékágainak hasznosító kitermelése és amellyel a nemzeti közgazdaság érdekeinek fejlesztése. Az összes kiadások, beruházások fedezése után mutatkozó haszon az állampénztárba fizetendő. Forgalmi tökékeként az állam az újonnan alakuló önálló jogi személynek

félmilliárd dinárt bocsát rendelkezésre az állami költségvetés terhére és ez az összeg kamatmentes kölcsönnek tekintendő.

amelyet a vasut 50 milliós évi részletekben tizenkét éven belül tartozik visszafizetni. Az új igazgatóság megalakulása után külön bizottság leltárt készít az államvasutak összes vagyonáról és passzívairól. A leltárt az új igazgatóság tehermentesen veszi át az eddigi

adósságokat pedig az állam vállalja magára.

Az igazgatóság köteles gondoskodni az összes vonalakon

a forgalom biztos, pontos és gyors fenntartásáról.

a fennálló közlekedési eszközöknek a modern technika vívmányai alapján való fejlesztéséről és kiterjesztéséről és az ebből eredő összes eszentuli kötelezettségeket maga felel. Ugyancsak magára vállalja az állam által a vasutak terhére kötött összes eddigi szerződéseket is. A vasutasok eddigi nyugdíját, hasonlóképpen azét a személyzetét, amely tíz éven belül kerül nyugdíjazásra, az állam vállalja magára. Az igazgatóság azonban rögtön megalakulása után nyugdíjalapot létesít alkalmazottai részére és tíz év múlva ebből fizeti alkalmazottai nyugdíját.

Az új intézményt vezető igazgatóságba a következő testületek küldik ki képviselőket: a parlament, az államtanács, a közlekedésügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium, a hadügyminisztérium, a tarifabizottság, a kereskedelmi kamarák, az iparkamarák, a pénzüzetek szövetsége, a közgazdasági tanács, a mezőgazdasági tanács és az ügyvéd-szövetség. Az igazgatósági tagok mandátuma hat évig tart és pedig úgy, hogy minden harmadik évben a tagok felét újra választják. Miniszterek és képviselők, amíg hivatalban vannak és ezután még egy évig nem lehetnek igazgatósági tagok.

Az igazgatóság ügyköre: szerződések kötése, anyagbeszerzés, ingatlanok adásvétele, munkarend és szabályzatok kidolgozása, a tarifák megállapítása, (ebbe azonban beleszólási joga van a közlekedésügyi miniszternek), kölcsönök

kötése és az összes többi adminisztratív ügyek rendezése.

A közlekedésügyi miniszter hozzájárulása szükséges a következő igazgatósági határozatoknál: ingatlanok eladásánál és vételénél, szállítási és bérleti szerződések megkötésénél, amelynek hatálya meghaladja a tíz évet és ha öt millió felüli összegekre szól.

Az igazgatóság munkáját ellenőrzi a felügyelőbizottság, amely a közlekedésügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium, a Narodna Banka, az állami jelzálogbank és a főszámvevőszék képviselőiből áll.

Az államvasutak költségvetését az igazgatóság állapítja meg a közlekedésügyi miniszterrel egyetértve és a parlamentnek terjeszti be jóváhagyás végett.

A zárszámadások alapján minden évben egy százalék a vasutvonalak és a kocsipark amortizálására fordítandó.

A bruttójövedelemből minden évben öt százalék a tartaléktőkéhez csatolandó és a tartaléktőkéből fedezendő az esetleges veszteségek is. A tartaléktőke maximuma kétszáz millió dinár. A tartaléktőkéből kölcsönök vehetők fel új vonalak építésére az ezekből származó tiszta haszon azonban a tartaléktőkéhez csatolandó.

A tiszta haszon tíz százalékát a személyzet, két százalékát a nyugdíjalap kapja, a többi az állampénztárba fizetendő.

A szabályrendelet tehát a monopoli-igazgatóság mintájára kívánja reorganizálni a vasutakat. Minden jel arra vall, hogy a beogradi konferencia hozzá fog járulni Miloszavljevics tábornok, közlekedésügyi miniszter javaslatához.

MI UJSAG A LLOYDBAN?

A szubotícai „Lloyd” közleményei

A részvények valorizálása

A szubotícai Lloyd titkári hivatala felhívja mindazokat a részvénytársaságokat, amelyek részvényeik valorizálását kérték, hogy miután a kereskedelmi minisztérium a valorizálást engedélyezte, a részvénytársaságok 25 dináros bélyeggel ellátott folyamodvánnyal forduljanak az adók vezérigazgatóságához, kérve az ügy sürgős elintézését.

A kérvénynek a következőket kell tartalmaznia:

a) Megemléstése annak, hogy a régi részvények le vannak-e bélyegezve vagy sem?

b) Hogy a valorizálással kapcsolatban felemelik-e a régi részvények értékét, vagy kiadnak-e új részvényeket és hány új részvény kerül kibocsátásra?

c) A részvénytőkét csupán a valorizálással emelik-e fel vagy milyen más alaphoz történik az emelés, vagy pedig az emelés új részvény befizetéssel történik? (Ha a részvénytőkét valamely más alaphoz emelik fel vagy az emelés új részvény befizetéssel történik, úgy a felemelt összeg után az illeték megfizetendő).

d) A kérvényhez mellékelni kell a kereskedelmi miniszternek a valorizációra vonatkozó eredeti rendeletét, vagy annak hiteles másolatát

e) Mellékelni kell továbbá a részvényesek gyűlésének a valorizáció kimondásáról hozott határozatát is. (Ez azért szükséges, mert a valorizációra vonatkozó kereskedelmi miniszteri rendelet nem tartalmazza mindazokat a részleteket, amelyekre az adók vezérigazgatóságának szüksége van).

f) Végül mellékelni kell az eddigi részvénytőkére fizetett illetékeknek bizonylatát is.

Kenyeret is árulhatnak a vegyes kereskedők. A kereskedelmi miniszter legújabb rendelete szerint, a vegyeskereskedők az állami szerekén kívül kenyeret is árulhatnak. (1884. évi 17. t. c.)

A jugoszláviai szalámigyárak és szalonna kereskedések után érdekli egy londoni cég. „Ascot House and Food Consuvers” londoni élelmiszerkereskedő vállalat azzal a kéréssel fordult a londoni SHS követséghez, hogy közzölje szalámi gyárak és szalonnagykereskedők címeit, akikkel üzleti összeköttetésbe szeretnének lépni. A Lloyd felhívja az érdekelt gyárakat és nagykereskedőket, hogy lépjenek érintkezésbe a nevezett céggel.

A kéményseprőrendelet revíziója. A kereskedelmi minisztérium a kéményseprésre vonatkozó rendeletét a legközelebbi időben revízió alá veszi. Az esetleges kívánások bejelenthetők a Lloyd titkári hivatalánál.

Megszüntették a vasutigazgatóságok anyagbeszerző osztályát. A vasutigazgatóságok anyagbeszerzési osztályait megszüntették és az osztály munkakörét az egyes szakosztályok vették át. A vezérigazgatóság Beogradban külön anyagbeszerzési osztályt állít fel.

A vasúti rakodási idő leszállása. Szeptember hó 15-ikén közöltük, hogy a vasutigazgatóság több állomáson a korszak be- és kirakási határidejét 24 órától 6 órára szállította le. A Lloyd a rendelet visszavonása érdekében a szükséges lépéseket megtette.

Gradska Kavana igazgatósága

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy **pénteken** este halásmódra elkészített

halászlé és túróscsusza lesz

Egy literék ára Din. 20.—

Közdete este 8 órakor 8969

A belügyminiszter nem hagyta jóvá

a Bácskai Tartományi Takarékpénztár aapszabályait

Nem kell a községi alapokat a tartományhoz beszállítani

Szomborból jelentik: Most érkezett le a bácskai tartományhoz a belügyminiszter rendelete, amelyben közli, hogy a Bácskai Tartományi Takarékpénztár aapszabályait nem hagyja jóvá. A belügyminiszter főként a tartományi takarékpénztár aapszabályainak azt a pontját kifogásolja, amellyel elrendeli, hogy a tartomány területén fekvő községek összes alapjait a kezelésük alatt álló alapítványokat és pénztári feleslegeiket a tartományi takarékpénztárnál kötelesek kamatozásra elhelyezni.

A belügyminiszter ebben az intézkedésben a községek vagyoni jogi helyze-

tének olyan megszorítását látja, amely ellenkezik a törvénynek a községek vagyoni jogi állásáról hozott intézkedéseivel.

A tartományi választmány már foglalkozott is a belügyminiszter leiratával és a tartományi takarékpénztárról alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter rendeletének megfelelően fogja módosítani. A tartományi takarékpénztár módosított aapszabályai a jövő hóban tartandó tartományi közgyűlés elé fognak kerülni és ha a közgyűlés a módosítást elfogadja, azt újra felterjesztik jóváhagyás céljából a belügyminiszterhez.

Villamos energiaforrássá akarják átalakítani a Ferenc-csatorna bajai zsilipjét

Villanyvilágítással látják el a csatornamenti magyar községeket

Bajáról jelentik: Néhány nap óta Baján tartózkodnak dr. Vass Tamás nyugalmazott pénzügyminiszteri tanácsos, a Ferenc-csatorna r.-t. vezérigazgatója és Kűdy Arthur, a Ferenc-csatorna r.-t. igazgatója, akikkel Bajára érkezett még Szabó Kálmán budapesti gépészmérnök is.

A Ferenc-csatorna magyar szakaszának vezetősége arról tárgyal, hogy a csatornának bajai zsilipházát villamosenergia termelésére fogják átalakítani és az általa el villamos árammal a magyar területen fekvő csatornamenti községeket és pedig Bátmonostort, Dávodot, Nagybaracsát, Szeremlét és Hercegszántót és Hercegszántótól délre fekvő Karapancsa pusztát is, amely Frigyes főhercegnek, az osztrák-magyar hadsereg egykori generálisának a tulajdona és amely valamikor a helyi, illetve satorhelyi uradalomhoz tartozott. Itt az urasági kastélyt, lakokat, gazdasági és egyéb épületeket, valamint a jószágkormányozási székelyet látják el villamosárammal.

A zsilipházának villamosenergia forrásává való átalakítása nem új terv, mert felmerült ez az ötlet már akkor, amikor Bajai villamosításának problémája komolyan jelentkezett és a kölesön megszerzésével a valószínű megvalósulás stádiumába jutott. Már akkor hangoztatták egyesek, hogy a távvezeték elkerülhető, ha a zsilipház gépeit kiegészítik 3500 lóerőre. Igaz, hogy ebben az esetben csak Bajának villamos árammal való ellátásáról lehetett volna szó és elmaradt volna az a nagy üzleti lehetőség, ami a távvezetékes áram kereskedelmi értékesítésével jár, amikor a város, mint áram-

monopoltulajdonos maga villamosítja a községeket.

Akkoriban ez a megoldás nem is jött komolyan számba. A Ferenc-csatorna azonban mindent elkövet, hogy üzleti bevételeit fokozza s ennek egyik módját a villamosáram termelésében és a csatornamenti községeknek való eladásában látja.

A Ferenc-csatorna a Péter király-csatornának a folytatása a magyar szakasz s így a Péter király-csatorna igazgatóságát és részvényesait, de azonkívül is a csatorna mentén fekvő jugoszláv községeket is élenként érdekli, hogy tulajdonképpen mit tervez a csatorna magyar igazgatósága és vezetősége, mert hisz az üzleti kapcsolat ma is meg van a csatorna két igazgatósága között. De különösen érdekli a csatorna jugoszláv szakaszán levő községeket már csak azért is, mert ennek a tervnek megvalósítása azt jelentené, hogy állandóan nagy víztömegek zudulnának a csatorna alacsonyabban fekvő jugoszláv szakaszára is, ami abból a szempontból, hogy a csatorna vizét bővítené és felfrissené, sőt élővízzé tenné, — előnyös volna, mert élenkebbé tenné a hajózást a csatornán, — de egyébként esetleg veszélyt is rejtet magában.

A bajai városi villamos művek szerint ez a terv csak úgy valósulhat meg, ha a város is bekapcsolódik abba, mert jelenleg az a helyzet, hogy a villamosműveknek koncessziója van Bajára, ott tehát nem értékesítheti az áramot, a községek pedig nem képesek átvenni az egész termelt árammenyiséget.

Az új bánáti képviselők feladatai

A bánáti gazdasági élet tizparancsolata

Beckerekről jelentik: A Bácsmegyei Napló munkatársa beszélgetést folytatott egy nagytekintélyű bánáti község vezetőjével, aki a Bánát gazdasági fellendítése érdekében igen nagy és eredményes működést fejtett ki és megkérdezte tőle, milyen feladatok várnak a bánáti képviselőkre speciálisan a bánáti népek helyzetének javítása érdekében.

A legfontosabb feladatokat — felelt a községvezető — én tíz pontban foglaltam össze. Ugy kellene lenni, hogy ez a tíz pont legyen a bánáti képviselők tizparancsolata, amelyeket egy pillanatra sem szabadna szem elől téveszteniük.

1. Az első pont nemcsak bánáti, hanem vajdasági probléma. A mi képviselőinknek ki kell figyelniük, hogy az adótörvényeket minél előbb egységesítsék. Hogy ez mennyire szükséges, azt ma már nem kell bizonyítanom.

2. A bánáti képviselők törekedjenek

keresztülvinni a tartományi beosztás revízióját oly módon, hogy a Bánát, mint gazdasági egység, egy tartományt alkosson Beckerek székhellyel. Ez óhaja és érdeke a Bánát egész népének — pártkülönbség nélkül és nagy mértékben elősegíténi Bánát gazdasági fejlődését.

3. A Beckerekről elhelyezett közhivatalokat helyezték vissza, illetőleg több hivatalt ne helyezzenek el Beckerekről, sőt lehetőség szerint minél több hivatalt központosítsanak a városban. Ez nemcsak gazdasági szempontból fontos, hanem nationális szempontból is. Ezzel csak Magyarország példáját követnénk, ahol a nemzetiségi városokba minél több hivatalt helyeztek, hogy a sok tisztviselővel ellensúlyozzák a kisebbségek túlsúlyát.

4. Mindent el kell követniük, hogy a Pancsevó—beogradi Dunahid a megígért négy éven belül csakugyan elkészüljön.

5. Hassanak oda a képviselők, hogy a

Pancsevó—kikindai és a Pancsevó—vrsaci vasúti vonalakat fővonalakká alakítsák át. A Pancsevó—kikindai vonal a Bánát és Magyarország közötti, a Pancsevó—vrsaci pedig a Bánát és Románia közötti kereskedelmi forgalmat fokozná és ezzel kereskedelmünk fejlődését elősegítené.

6. Hogy a Bánát kivételének kifejlesztése érdekében a szalonkai és általában a keleti piacokat könnyen elérhessük, törekedjenek képviselőink arra, hogy Kovin és Szmederevó között a kilátásba helyezett vasúti hid minél hamarabb felépíttessék.

7. Járják ki, hogy a teljesen használatlan bánáti országutak használható állapotba átépíttessenek.

8. A bánáti képviselőkre hárul az a feladat, hogy bizottság a bánáti kereskedelmi és iparkamara fennmaradását, mert ez a kamara igen sok eredményt felmutató értékes munkájával bebizonyította, hogy arra a Bánát községének életének feltétlenül szüksége van.

9. Meg kell szerezni a Bánátban a mezőgazdasági kamarát és ki kell eszközölni több mezőgazdasági iskola felállítását a Bánátban, mert ezek nélkül a Bánát fejlődésére hivatott mezőgazdasága mindörökké visszamarad.

10. A bánáti képviselők gondoskodjanak arról, hogy a bánáti községi és állami tisztviselői állásokba akár kinevezés, akár választás útján rátermett és kvalifikált tisztviselők kerüljenek és ezeknek az állásoknak a betöltésénél a közérdek, a gazdasági és államérdek a pártérdeket háttérbe szorítsa.

Jugoszlávia és Magyarország közösen szervezik meg a dunai árvíz elleni védekezést

Bajáról jelentik: A napokban nemzetközi vegyes bizottság érkezett Bajára, amely motoros hajón végigjárta a Dunaszakaszt és árvédelmi és töltésépítési ügyekről tárgyalt. A vegyes bizottságnak jugoszláv és magyar állami mérnökök voltak a tagjai és pedig jugoszláv részről Krotin Zlatoje, a szombori államépítészeti hivatal vezetője, Mirkov Vukosa, a novisadi folyammérnöki hivatal vezetője és Czikler Kálmán, a Margittasziget Jugoszláviába eső szakaszának műszaki felügyelő igazgatója; magyar részről pedig tagjai voltak dr. Benedek József miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelmi minisztérium képviselőjében, Porgányi Lajos, a Margittaszigeti Ármontesítő Társulat mohácsi igazgató-főmérnöke és Böröcz Mihály műszaki tanácsos, a bajai folyammérnöki hivatal vezetője, mint miniszteri megbízott.

A bizottság célja az volt, hogy a közös veszély: a megduzzadt Duna árja elleni védekezést egyöntetűen szervezzék meg és hajtsák végre. Éppen ezért a bizottság is kimondottan árvízvédelmi és védgátmagasítási ügyekről tárgyalt az alatt a pár nap alatt, míg Baján, illetve a Duna magyar szakaszán tartózkodott. Az árvédelmi tanácskozásokat, valamint hatékony intézkedések foganatosítását jugoszláv részről kezdeményezték, mert az elmúlt évben a Duna áradása a jugoszláv szakaszon okozott felbecsülhetetlen kárt. Az állami hatóságok az idén is félnek a Duna szeszélyétől és már eleve védekezni akarnak a veszedelem ellen.

A vegyes bizottság munkájáról Böröcz Mihály ezeket mondotta:

— A múlt évi óriási árvíz tapasztalatai ösztönzik a jugoszláv hatóságokat, hogy kellő időben tegyenek meg minden intézkedést az árvíz leküzdésére. A vegyes bizottság végigjárta a Duna partjait, lement Mohácsra és onnan leutazott a Bezdáni-utig s megemlélt a töltést. Magyar részen az egész vonalon körülbelül megfelelő magas töltés vet gátat a Duna esetleges áradásának és a töltés csak itt-ott szorult javításra és emelésre. Jugoszláv részen azonban az árvízveszély leküzdésére már most meg kell tenni a megfelelő óvintézkedéseket és pedig a veszélyes szakaszokon a védgátakat alaposan fel kell emelni, mert amikor áradást előidéző nagy víztömegek lefelé zudulását jelzik, már késő van. Csak így lehetne elkerülni a múlt évi árvíz megismétlődését.

Ankét a mezőgazdaság fejlesztéséért Vrsacon

Az ankét programja

A dunamelléki tartománygyűlés legutóbbi ülésén hozott határozat értelmében Vrsacon, Szmederevön és Mladonovacon ankétot fognak rendezni a mezőgazdaság fejlesztése érdekében. *Margan* Vladimir dr., a tartománygyűlés elnöke meghívókat bocsátott ki a délbánati mezőgazdasági élet vezetőihez, amelyben felszólítja őket, hogy írásban terjesszék elő véleményüket. A vrsaci nagygyűlést október 2-án fogják megtartani a városháza nagytermében és az iránt Délbánatban nagy érdeklődés mutatkozik.

Az ankét programja a következő:

A földművelés terén. A termelés fokozása és az intenzív gazdálkodás. A vetőmag megválasztása időjárási viszonyaink figyelembevételével. Kertészkedés és szőlőtermelés.

Állattenyésztés. A szarvasmarha tenyésztés. Ló, sertés és szárnyasállatok tenyésztése. Az állatbetegségek elleni védekezés.

Közgazdasági szervezetek. Szövetkezetek. Földműves, szőlészeti stb. szervezetek alakulása.

Meliorizáció. Vízszabályozás. Folyam-szabályozási szövetkezetek alakítása. Védekezés az árvíz ellen. Műtrágyázás.

Az agrárreform kérdése.

Földműves hitel. Az elemi csapás elleni biztosítás. Tartományi takarékpénztár létesítése.

Valorizáció. Kivitel-behozatal. A malomipar kérdése. Gabonakereskedelem. Vasúti és hajóforgalom.

Földművelésügyi oktatás. Földműves szakiskolák kérdése. Nyilvános előadások. Népegyetemek és tanfolyamok létesítése.

Földmunkások. Munkahivatal és a munka megszervezése. A munkás és a munkaadó közötti viszony rendezése.

Esetleges indítványok.

A délbánati mezőgazdasági élet vezetői az ankétot határozati javaslatba foglalnak a követeléseket és azt részint a tartománygyűléshez, részben az illetékes minisztériumokhoz terjesztik.

Jugoszlávia bányaipara

Billimorvics tanár könyvének adataiból

Az SHS. királyság területének nagyrészt már a középkorban híres bányáipar fejlődött ki. Szerbia arany-, ezüst-, réz- és ólombányáin kívül, Boszniában és Szlovéniában is a bányáipar nyomai találhatók a középkorból. A bányáipart teljesen tönkretette azután a török uralom és az új fejlődés Szerbia felszabadításával vette kezdetét. *Ma a jugoszláv bányáipar a kezdet kezdetén áll, kivéve a szénprodukciónál, azonban kétségtelesen megállapíthatók a fejlődés jelei.*

Az ország olyan természeti kincsekkel rendelkezik, amelyeknek kiaknázása nem fog sok halasztást szenvedni. Az investíciók a legmesszebbmenőbb rentabilitást biztosítják és a háború után megindult fejlődés 1925-ig igen kedvező képet mutat a bányáipar helyzetéről. Az 1925-ben kezdődő gazdasági krízis azonban sajnos itt is éreztette hatását és a szén, valamint a vasprodukció egyszerre visszaesést mutatott.

A szénbányászat háború utáni helyzete a következő statisztikai adatokból, amely a szénbányákban foglalkoztatott munkások számát mutatja, könnyen megállapítható:

Év	munkások száma
1919	22.100
1920	28.100
1921	29.000
1922	32.200
1923	30.700
1924	32.800
1925	28.200

Megjegyzendő, hogy egy munkás átlagos produktója hat év alatt 113,2 tonnáról 144,2 tonnára emelkedett, ugyanolyan mennyiségileg nem mutat jelentős csökkenést 1925-ben sem a produktó. A háború előtti termelést már 1920-ban

elértük a szénbányászatban és azóta a többtermelés egyes vidékeken 14%—150%-ot tesz ki.

A szén minősége vidékek szerint különböző, legnagyobb jelentőségű mégis a barnaszén, amely a szénkontingens legnagyobb részét teszi ki.

Vasérc Boszniában van jelentősebb mennyiségben, **réz pedig Szerbiában.** Az **ólombányászattal Szlovéniában** egy angol társaság foglalkozik, míg a régi szerbiai bányák üzeme szünetel. **Arany és higany Szerbiában** van elég jelentős mennyiségben. (különösen az utóbbi), a termelés azonban egyelőre nem folyik. **Alumíniumércet és aszfaltot Dalmáciában** bányásznak, **sőt pedig Boszniában, Petroleumforrásokat Szlavóniában** találtak és a Standard Oil Co. to-

vábbi kutatásokat folytat, azonban eddig kevés eredménnyel. **Elsőrangú cement található Dalmáciában,** ahol ennek folytán jelentős cementárulpar fejlődött ki.

A fenti adatok a fejlődés lehetőségeit mutatják. Az ország egyes részei különböző bányatermékeket rejtenek magukban és a lassu fejlődés kizárólagos oka a tőkehiány, mert Jugoszláviában könnyű volna a racionális termelés, hiszen a bányák nagyrésze még üzemszerűen érintetlen. Hogy a külföldi tőke bányáiparunkat megfelelően kiépítse, vagy a gazdasági helyzet javulása nélkül is meg hozza a kívánt fellendülést csak idő kérdése. A jövő csak fellendülés lehet!

(663)

Jugoszlávia és Magyarország gazdasági forgalmának megkönnyítése

A GyOSz válasza a jugoszláv kereskedelmi képviselő felhívására

Budapestről jelentik: A jugoszláv kereskedelmi képviselő arra kérte a GyOSz-t, hogy közölje a képviselőkkel azokat a kívánásokat és észrevételeket, amelyek a Jugoszlávia területén ezidő szerint érvényes közlekedési rendre, valamint ez országnak a helyi és nemzetközi forgalomban fennálló összeköttetéseire vonatkoznak. A gyáripar a következőkben szövegezte meg kívánásait:

— A forgalom megkönnyítése érdekében szaporítani kell Jugoszláviának a Széged—Szubotica, illetve a Horgos között közlekedő személyvonatokat. Lehetővé kell tenni a Baja—Széged közötti áruforgalomnak Szubotican át való lebonyolítását. Lényegesen meg kell rövidíteni a budapest—beogradi gyorsvonatoknak a határállomásokon való tartózkodását. Ujából meg kell nyitni a csikéria—szubotici, valamint a szentlőrinc—slatina—nasicai vonalakat. A te-

herforgalom kifogástalan lebonyolítása érdekében le kell szállítani a jugoszláv vasutak—szállítási—határidejét. Igen fontos ezenkívül a Rétság—Alsó-lendva között megszájkított vasúti összeköttetés helyreállítása is, mert ennek a vonalnak forgalombahelyezését nem-nemcsak a Dunántul, hanem Jugoszlávia fontos közgazdasági és közlekedéspolitikai érdekei is szükségessé teszik. A jelenlegi helyzet mellett ugyanis a Nagykanizsa—székesfehérvári vonaltól nyugatra fekvő egész érdekeltégi területnek a Varasd—Zagreb—fümei vonallal való forgalmát csak nagy kerülővel Nagykanizsán át — tehát jóval drágább fuvardíjak mellett — lehet lebonyolítani. A GyOSz ennek a vasúti összeköttetésnek jelentőségét és a jugoszláv gazdasági érdekek szempontjából való jelentőségét Zalaegerszeg város polgármesterétől kapott forgalmi adatokkal is alátámasztotta.

Hirek a nagyvilágból

Francia megbízás a Krupp-művek számára. A Krupp-művek vezetősége megerősíti azt a hírt, hogy a francia kormány 4 1/2 milliós rendelést juttatott a vállalatához. Főleg vaskonstruktókat és hidalkatrészeket rendelt a francia kormány Indo-China szükségleteinek fedezésére.

A német jégbiztosító társaságok súlyos veszteségek. A német jégbiztosító társaságok ez évi veszteségei olyan jelentéktelenek voltak, hogy a szövetségben tömörült részvénytársaságok erre az üzletre nem fizethetnek osztalékot. Az ország legnagyobb részében május elejétől augusztus végéig gyakran fordult elő jégkár és a késői aratás a rizikó idejét is meghosszabbította, ami szintén jelentős károkat eredményezett.

Egységes vámtarifa bevezetésével készítenek a Népszövetség. Tudvalevő, hogy a genfi világgazdasági konferencián a legkiválóbb szakértők egységes nemzetközi vámtarifa bevezetése mellett foglaltak állást. Ennek alapján a Népszövetség gazdasági bizottsága néhány szakértőt bízott meg a tervezet elkészítésével, akik az új nemzetközi vámtarifát tudományos alapon a lehetőségig leegyszerűsítve kísérik meg elkészíteni. A tervezetbe azután beleillesztették próbaképpen 4—5 európai ország mostani vámtarifáját, hogy ezzel elődjüket: lehetséges-e ilyen alapon megoldani a közös vámtarifa kérdését.

Többszörösen túljegyezték Amerikában a Deutsche Bank huszonétmilliós kölcsönét. A »Wall Street Journal« jelentése szerint a Deutsche Bank 25 millió dolláros kölcsönére 57 milliós jegyzés érkezett be, úgy hogy az igényeknek csak cca 50%-át tudják kielégíteni. Egyedül Amerikában 47 millió volt a jegyzések összege, ezenkívül Hollandiában, Svédországban, Svájcban és Angliában volt nagyobb érdeklődés. A német középipar kitünő helyzetére enged-

következtetni, hogy ezt a kölcsönt, amely kimondottan a középipar, Amerikában fél óra alatt túljegyezték.

Japán gyufagyárai is a svéd tröszt kezébe kerültek. A svéd gyufatröszt legújabbban egyes tranzakcióval Japán iparában is döntő befolyást biztosított magának. A svédek patronátus alatt 6 millió yen alapítéssel megalapított a »Daido Matsch Company Ltd.«, amely a gyufagyarak legnagyobb részét átvette és így a termelés 60—70%-a a svéd tröszt ellenőrzése alá került. Ugy módon a svéd kontinentális gyufatröszt legjobban uton halad a világtröszt megvalósulása felé.

Ausztriában javul a vasipar helyzete. Az Alpina Montangeschellschaft, amely Ausztria vasiparában az első helyet foglalja el, a belföldi dekonjunktúra következtében nem tudta elhelyezni a kártellen biztosított kvótát. A legújabb hírek szerint végre az osztrák vasipar is lábra kapott és az Alpine a teljes kvótát kitermeli.

Aktuális Lengyelország belépése a nemzetközi acélkartellbe. Luxemburgi jelentés szerint Lengyelország delegátusa Kiedron, aki a tárgyalásokat Marienbadban és Berlinben lengyel részről vezette, úgy nyilatkozott, hogy a kvótakérdésben megállapodás jött létre és így Lengyelország belépése elé nem gördülnek komoly akadályok. A lengyel optimizmusnak kétségtelenül komoly alapja van, azonban illetékes helyen nem biznak abban, hogy a kartellmegállapodást minden további nélkül megkötöthetik. A végleges döntés még a luxemburgi tárgyalások fogják megelézni.

A nemzetközi giroforgalom kiterjesztése Pefelumra. A német és belga jegybank között folyó tárgyalások eredményesen befejeződtek és ennek folytán a két ország közötti giroforgalom azonnal megindul. A jövőben a Reichsbank külföldi csekkjeivel közvetlen átutalások

történhetnek belga valutában a Banque Nationale de Belgique-hez és viszont Brüsszelből márkaterítések a Reichsbankhoz. Az európai konszolidáció karakterizálására és a gazdasági élet követelményeinek engedve, remélhető, hogy a nemzetközi giroforgalom rövidesen az összes jegybankok között megindul.

Oroszország iparfejlesztési kölcsöne külföldön. A moszkvai állami bank elnöke kijelentette, hogy az iparfejlesztési kölcsön, amely külföldön kerül jegyzésre, külön engedély nélkül kivihető lesz külföldre. Minthogy a feltételek igen kedvezőek, 10—12% kamat és nyereséglehetőségek sorsolás után, valószínűleg nagy kereslet lesz külföldön az új orosz kölcsönkötvényekbe. Különös előny még, hogy az orosz állam hármikor visszavásárolja a külföldön kihelyezett darabokat börzéken. A kölcsön jegyzése már megkezdődött és valószínűleg a tervezett kétszáz millió összege többszörösen túljegyzik. Az oroszok nagy reményeket fűznek ehhez a tranzakcióhoz, amely az első utóhoz, hogy az eddigi rövidlejáratu áruhiteléken kívül investíciós kölcsön formájában segíthet a külföld az orosz gazdasági újjáépítés.

Elsőrangú konjunktúra a német gépiparban. A német belföldi konjunktúra következtében a gépipar igen jól van foglalkoztatva, de több oldalról hallatszottak olyan megállapítások, mintha ezzel szemben az export csökkenést mutatna. Ezzel szemben a Német Gépgyárak Egyesülete augusztusi jelentésében a német gépexport nagyszerű fejlődéséről számol be. Az export ez év júliusában elérte a 83 millió márkát, amely legmagasabb szám a háború befejezése óta. A múlt év hasonló időszakában a gépexport értéke 55 millió márka volt. Az érdeklődés külföldről változatlan, úgy szintén a megrendelések száma továbbra is konjunkturára enged következtetni. Különösen nagy a kereslet textil és mezőgazdasági gépekben, ugyancsak motorokban, emelődarukban és különféle szállítóeszközökben.

Vámkonfliktus Franciaország és Amerika között. Az Egyesült Államokban kínos meglepetést keltett Franciaország magatartása, amely lényegében nem hajlandó Amerika számára a »legjobb kedvezményt« nyújtani. Az Egyesült Államok kormánya előkészíti a közvéleményt a Franciaországgal szembeni vámháborúra. Minthogy a németek számára Franciaország sok importárknél a minálttarifát biztosította, amely az általános vámtételeknél 75 százalékkal alacsonyabb. Amerika legalább is ilyen elbánásra számított. Franciaország a kedélyek lecsillapítására egyelőre ideiglenes tarifát hoz javaslatba, amelyben egyes amerikai exportárakra 50 százalékos vámenedményt nyújt az általános tarifából. Newyorki hírek szerint ez a javaslat visszautasításra fog találni, mert így az amerikai ipar kedvezőtlenebb helyzetben volna, mint a német. Amerikai körökben tudni vélik, hogy Franciaország magatartása ebben a kérdésben egy közös európai akció vezető része, amelynek éle az Egyesült Államok ellen irányul. Ilyen eszközökkel készítik elő azt a mozgalmat, amely az amerikai adósságok eltörlését célozza. Ezt a véleményt különösen Bonah szenátor igyekszik érthetővé tenni a közvélemény számára és megjegyzi, hogy az adósságok törlése egyet jelentene a német jóvátételi fizetések eltörlésével is. A valóságban persze nem így áll a dolog: Európában senki nem gondol komolyan arra, hogy Amerika az összes európai követeléséről lemond, annak csak a leszállítását látnák szívesen az európai adósk. Ami pedig Amerika vámpolitikáját illeti, az kevés szimpátiára talál az egész világon. Ezért az Egyesült Államoknak nem kellene annyira megbotránoznia Franciaország magatartására.

Régi előkelő tanítványok és tanítványok
az összes is o a ipuokai és vil apensioak ur svajel minte szerint Bécs villanegyedében. 0204
E. Freyler Nchig., Wien
I. Koolow Ring 9 és XIII. W. zgsse 10
Tel. 96-2-50 85-6-2
Kérlek megköszönésük uti és ref. --- tka!

BELFÖLD

Allami árlejtések

A vrđniki állami bányák igazgatósága pályázatot hirdet 20.400 kg. hatos liszt szállítására, (ajánlatok október 17-ig küldendők be), továbbá 1500 kg. sertézsőr, 100 köbméter tiszta folyamu homok és 100 köbméter folyamu kavics szállítására. Ajánlatok október 27-ig küldendők be. — A brezai állami bányáigazgatóság pályázatot hirdet nullás és hatos liszt szállítására, (ajánlatok beküldendők október 17-ig), továbbá 500 kg. benzín, hosszukás és gömbölyű vasak szállítására, ajánlatok október 20-ig küldendők be. — A ljubljani vasutigazgatóság gazdasági osztálya november 4-én árlejtést tart rézesövek beszerzésére, november 18-án távirdavezeték beszerzésére, november 22-én pedig különböző vasanyagok beszerzésére. — A szarajevói vasutigazgatóság november 18-án árlejtést tart tisztogató pamuk beszerzésére. — A mostari csendőrdivízió parancsnoksága október 30-án árlejtést tart széna és szalma szállítására. — A tivati tengerészeti arzenál parancsnoksága október 29-ig fogad el ajánlatokat gumilemezek, vörösréz pálcák és fonott pamuk szállítására, november 2-ig Siemens-Martinov acél szállítására, november 3-ig különféle vilámosági anyag szállítására, november 5-ig különféle bádóg szállítására, november 10-ig kábelek, vasak, aszbeszt fonadék szállítására és november 17-ig acélkefék szállítására. — A szavai katonai kerület parancsnoksága Zagrebban október 22-én árlejtést tart zab szállítására. — A dravai katonai kerület parancsnoksága Ljubljánban október 30-án árlejtést tart zab szállítására. — A szkopljei határeszervek parancsnoksága október 5-én árlejtést tart különböző telefonapparátusok és telefonközpont beszerzésére. — A beogradi állami monopóliumigazgatóság gazdasági osztálya október 15-én árlejtést tart különféle papírosok beszerzésére, október 17-én pedig jutazsákok beszerzésére. — A hadügyminisztérium gazdasági osztálya Beogradban szeptember 26-án árlejtést tart katonai gyapjutakarók beszerzésére.

Az SHS királyság megállapodása Angliával a háborus adósságok ügyében. A jugoszláv gazdasági életre döntő befolyással van a háborus adósságok rendezése, amely miatt eddig Anglia nem volt hajlandó az ország gazdasági újjáépítésében résztvenni. A megegyezés erre vonatkozólag létrejött és Jugoszlávia 62 éven belül fizeti vissza cca 25.5 millió angol font háborus adósságát Angliának. Ezután remélhető, hogy az aranyvaluta bevezetésének terve is angol segítséggel ultra aktuálissá vált.

Építik a bakari vasutat. Szusákról jelentik: A napokban megkezdik a Zagreb—susáki vasútvonalnak a bakari kikötővel való összekötő részének építését. Az építést huszonegy millió dinárért Sztankovics Péter vállalkozó végzi, aki kötelezte magát, hogy a tízkilométeres vonalat tizenhat hónapon belül annyira elkészíti, hogy átadható lesz a forgalomnak.

Csak 5000 automobilt

készítenek a PRAGA-művek évente azokat elsősorban dolgozzák ki mert az üzem nincs „amerikanizálva“

A PRAGA-márka fogalom és garancia a szolid cseh kidolgozást, tartóságot és minimális üzemköltséget.

Picco o 4-ülékes vagy Alfa 5-ülékes kis turakocsit bizalommal vehet, mert azok minőségű kocsik, bár áruk mérsékelt

Regény próbatart 8108

Record Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Novisad, Temerinska 6

Traktor és talajművelő eszközök bemutatása. Folyó hó 25-ikén vasárnap délután 2—5 óráig a Palicsi-uton a SzAND-pályával szemben Weigand & Co. itteni cég traktor-bemutatást és ta-

lajművelő eszközökből kiállítást rendez. Bemutatásra kerül a világhírű husz lóerős »Case« traktor, amely kiváló előnyeinél fogva az összes gyártmányoknál gazdaságosabb és megbízhatóbb. Egyidejűleg munkában lesz bemutatva mindenféle traktoros ekék, altalajlazítóval, 3 vasu mélyítő ekék, 5 vasu hántó ekék, dupla tárcsás boronák, valamint a legmodernebb fogatos ekék stb. Kérhetnek a t. érdeklődők, hogy ezen bemutatón a saját érdekükben minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Vagonmizéria Boszniában. Szarajevóból jelentik: Az itteni kereskedelmi kamara táviratot intézett a közlekedésügyi miniszterhez, amelyben figyelmezteti azokra a katasztrófális károokra, amelyek a Bosznia közgazdaságot fogják érni, ha a boszniai vasútvonalon uralkodó vagonmizériát nem szünteti meg. Már régóta ugyanis a szarajevói vasutigazgatóság vagonjait, amelyek a beogradi igazgatóság területére kerülnek, egyáltalán nem küldik vissza. Így lehetetlené válik minden kivétel, ami különösen most, a szilva és faexport-szezon előtt fenyeget káros következményekkel. A távirat felemlíti, hogy van egy favállalat, amelynek 110.000 dinár napi pönálét kell fizetnie, csak azért, mert a vagonhiány miatt nem tud eleget tenni szállítási kötelezettségeinek.

Csődbe került a kraljevicai hajógyár. Szusákról jelentik: Néhány nap előtt Szusakra érkezett Caramata István, az »Adria-Dunamelléki Bank« vezérigazgatója, hogy résztvegyen a csődbe került kraljevicai hajógyár szanalásában. A hajógyár, amely a bakari öböl torkolatánál levő Kraljevica fürdőben fekszik, egyik legnagyobb ilyen vállalata az országnak. Már évtizedek óta fennáll és a szegény partvidék sok ezer családjának biztosított megélhetést. A jugoszláv hajóipar tartós krízisét azonban ez az anyagilag meglehetősen gyengén alátámasztott vállalat nem tudta túlélni és a múlt héten bejelentette a csődöt. A passzívák kilenc millió dinárra rugnak. Van azonban remény, hogy akad bank, vagy más vállalkozó, amely kezébe veszi a gyár szanalását és biztosítja további fennállását. A vállalat mindaddig nem kapott semmiféle állami szubvenციót és a szanalás során valószínűleg az állam támogatását is kéri.

A tőke és hozadéka

Az egészség a tőke. A szellemi és testi munka a tőke hozadéka, amelyet ebből a tőkéből élvezhetünk.

Aki azt akarja, hogy a tőkéje érintetlen maradjon, annak azon kell lenni, hogy ne csak éljen a tőke hozadékából, hanem minél nagyobb hozadékot szolgáltatson a tőkéje, azaz minél nagyobb szellemi és testi munka elvégzésére legyen képes, de azt semmiesetre se szabad megengedni, hogy több munka végzését vállaljuk magunkra, mint amennyit egészségünk megenged.

De munkaképességünket emelhetjük, ha a napi étkezésünkhöz egy oly koncentrált és kellemes tápszert adunk, amely könnyen átalakul és amely fiziológiailag helyesen van összeállítva.

Ez a tápszert az
OVOMALTINE

Az akinek dolgozni kell és van is munkaképe és azt akarja, hogy legbecselebb tőkéje: az egészsége ne támadtassék meg, igyék minden étkezés alkalmával egy csésze Ovomaltinet.

Kapható minden gyógyszeriarban, drogeriában és jobb csemegekerekedésben dobozonként 18 dinár 50 paras árban.

Kérjen e lapra való hivatozással ingyenes mintát 9036

Dr. A. Wander d. d., Zagreb

A 7-es SZAMU CELLA!

(9) REGENY

Huszonnégy óra mult el Gardener szokése óta, midőn újabb bámulattal vették észre, hogy Salviat Honor szintén megszökött!

A szokés utáni napon meg se lehetett mondani hogy e szokés miként történt. Valószínű, hogy Salviat fölhasználta a zavart, melyet szomszédjának eltűnése okozott, hogy véghez vigye vakmerő kísérletét, de e pillanatban senki se mondhatná meg, hogy milyen eszközöket használt.

Azt azonban alig lehet föltételezni, hogy fogoly, bármily ügyes legyen is, távozhassék a Mazasból, ha büntetés nem segíti. A dolgok állásánál fogva, a kutatásokat energikusan folytatják.

Azt azonban már ma is állithatjuk, hogy a Salviat és Gardener ügyben nincs semmiféle összeköttetés.

Lastigues őrt, aki a hetes számú cella őrzésével volt megbízva, azonnal elfogták és őrizetbe vették. Egy nő elfogatásáról is beszélnek, de e tekintetben tartózkodnunk kell és tudósításainkat el kell napolnunk, nehogy utjába vágjunk a hatóságoknak.

I.

OTT VAN!!!

1865. évi december 20-án, egy óra tájban délután, a nyugati vasút-társulat omnibusza megállt a Rivoli-uccai szent Mária fogadó előtt és egy utast tett le, ki nek összes málhája kézitáskából állott. Egy pincér fogadta; átvette a táskát és követte az utast, ki az irodába lépett. Nevét kérdezték és ő Lionelnak nevezte magát, mondván, hogy amerikai alattvaló. Körülbelül harminc éves lehetett, rövidre nyirt hajjal, kiborotvált állal és bajusz nélkül. A ruháját fedő sűrű por alatt és a kimerülés ellenére, mely vonásain meglátszott, nagy erőt

lehetett észrevenni, melyet komor tekintete és fagyos tartása árult el.

A Lionel névre a fogadós élénken fölnezt.

— Lionel? — ismétli.

— Ugy van, felelte az idegen, homlokát ráncolva: mi különös van ebben?

— Oh! éppen semmi... Csak hogy ma este egy ember több ízben kérdezősködött ön után.

— Csakugyan várok valakit.

— Az illető körülbelül negyven éves lehet; és úgy vettem észre, hogy angol.

— Ugy van.

— Vissza fog jönni.

— Ha eljő, bármikor legyen is, jöjjön szobámba.

A fogadós meghajolt és a várakozó pincér felé fordulva, mondá:

— János! vezesse az urat a 3. szamba.

Néhány pillanattal később az amerikai szobájában volt.

A kandallóban vígan égett a tűz és látszólagos elégteliséggel közeledett feléje.

Lionel néhány percig karosszékebe dölve, lábát a rostélyra illeszté és lehorgaszta fejét, mely gondolatokba merült.

Egyszerre összerezgett, hirtelen megrázta fejét és hallgatózott.

Megkopogtatták ajtaját.

— Lehet! — mondá erős és érces hangon

Az ajtó kinyílt és egy ember lépett be.

Alkalmasint az volt, kit várt, mert alig vette észre, midőn fölállt és intett neki, hogy közeledjék. Az érkező betette maga után az ajtót és a szoba közepéig haladt.

— Azt mondák nekem, hogy már több ízben volt itt — szölt hozzá Lionel angolul — és parancsot adtam, hogy azonnal küldjék föl — örvendek, hogy láthatom.

— És is uram — felelte szintén angolul.

— Mióta van Franciaországban?

— Két hét óta.

— Megtudott-e valamit?

— Még semmi bizonyosat, de nem sokáig késhet...

— Jól van... megtalálta-e Germain abbé lakását?

— Germain abbé három év óta Maisons-Lafitteben egy kis nyaralóban lakik.

Az amerikai végigsimította homlokát és folytatta:

— Kivette azt a lakást, melyet kijelöltem?

— Három nap óta.

— És követék az utasításokat, melyeket a lakásra nézve adtam?

— Hiven.

— Észertit csupán két dolgot kell még megtudnom.

— Mi az?

— Hogy hol lakik és milyen nevet vett föl.

— A Femme-sans-Tête uccában lakom és nevem Buvard Amadé.

Az amerikai fejével intett, ami azt jelenté, hogy meg van elégedve.

Néhány pillanat mulva újra Buvardra nézett.

— Még egyet — mondá röviden — maradt-e még pénze?

— Körülbelül ötszáz frank.

— Itt van ezer, ha elfogyott, kérjen.

Buvard kinyújtotta kezét, átvette az ezerfrankost.

— Nincs semmi egyéb parancsa? — kérdezte.

— Nincs! — felelte Lionel; — miként megszygnyoztem, Brestben szálltam ki, el vagyok fáradva, nyugalomra van szükségem és távozhok; de a teendőkről kell beszélhünk és holnap este nyolc órára várom.

— Tehát holnapra! — mondá Buvard.

— Holnapra — ismétlé Lionel, aki azonnal ágyára vetette magát.

Másnap nyolc órakor reggel ébredt föl.

Künn csipős hideg volt, de a nap vidáman sütött és szép idő ígérkezett.

Lionel kocsit kért és a szent Lázár-állomásra vitette magát, ahol jegyet váltott Maisons-Lafitteba.

Páris ez en állomás köz az ut rövid. Délben már ott volt. Az amerikai alkalmasint ismerte Maisons-Lafitteot, mert habozás nélkül választotta utját és biztos léptekkel haladt a város felé.

A tél száraz levelekkel halmozta el a nem rég még árnyas utakat... Minden csöndes és pusztá volt és csak nagy ritkán lehetett valakit észrevenni a távolból. Lionel nem figyelt az elhagyatott tájra, kétségkívül célja volt, melyről semmi árért se akart eltérni. Végre megállt.

Egy szerény ház elé ért, amely a téli hideg ellenére megörzö kies külsejét és folyondárjai dacolni látszottak a hideggel. Lionel egy pillanatra gondolkozott és határozatlanul állt, de végre leküzölte a megindulást, mely rajta erőt vett, elszántan nyitotta ki az ajtót. Alig tett tíz lépést a kertben, midőn újra megállt.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Izvrš. br. 1387/1927.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, da će one pokretne, koje su usled odluke broj 3023/1927 Senčanskog sreskog suda u korist ovrhovoditelja Antuna Vojnić Purčara zastupan po advokatu Dru Antun Vaš zam. dr. Karlo Vig iz Sente protiv ovršenika namiranje 2000 Din. glavnice i spp. popisane i na 6240 din. procenjene i zaplenjene, poimenice razni sobni namštaji, 1 ženski šivaći stroj itd. na temelju odluke br. Gn. 5345/1927. senčanskog kr. serskog suda na javnoj dražbi i prodati. **Dražba će se održati dne 28. sept. 1927 g. prepodne u 11 sati u Horgošu (Pazmanjeva ul. 382.)**

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §§ u 107. i 108. zak. čl. LX. iz 1881.

U koliko su odnosne pokretne i drugi za — i nadplenili i na ise namirno pravo stekli, ova se držba u smislu §. 20. zak. čl. 41. iz 1908. god. određuje i u njihovu korist.

Senta, dne 5. sept. 1927. god.

Nečitljiv potpis
kr. sudski izvršitelj

9477

Felhivás

Mindazok, akik kiházásitási, temetkezési vagy szülési segélyüket bármely egyesületnél elvesztették vagy elveszettek tekintik, azok részére ezen segélyeknek záros határidőn belül való kifizetése biztosított. Idevonatkozó mindenemű felvilágosítás az alábbi címen nyerhető.

Vojnits István és Társa Banküzlete
Sombor, Kr. Petra ulica 17.

Felhivás a „Pomoć“ tagjaihoz

Ismételten felkérjük mindazokat, akik még nem küldötték be házassági, temetkezési- és szülési segélyüket, hogy azokat saját jól felfogott érdekében legkésőbb folyó hó 30-ig küldjék be Subotica, Sudarevićs ulica 52 szám alá, miután a később jelentkezők könyvei nem fogadtatnak el és a már befizetett összegek is veszélyeztetve van. **Pomoć temetkezési és Nada kiházásitási egyesület.**

Árverési hirdetés

F. évi szeptember 26-án d. u. 3 órakor B. Topolán a telekkönyvi hatóságnál nyilvános bírói árverésen el fog adatni Schaffer Armin tulajdonát képező és Pacsér község határában, egy darabban fekvő 52 kat. hold a rajta lévő szállásépületekkel együtt. Az egész komplexum egy darabban kerül árverés alá.

Kikiáltási ár 532.500 dinár.

9381

Dr. Konyovits Jácó
szombori ügyvéd. csődtömeggondnok.

Szőlőtelepítők!

Megrendelhetik szükségleteiket az ültetéshez, valamint a hiányok pótlásához

Ingusz Testvérek

Judasi és királyalmi szőlőgazdaságában nevelt, fajtiszta porbujtásos gyökeres szőlővesszőkből az alant felsorolt fajtákból:

Olaaz rizling	Nagybar undi (fekete)
«Öv» dinka	Szerémi zöld
M gyarádi (Mustos)	Nemes kádárka
Baka or (Erdői felér)	Szlanka
Piros velteini	Ezerjő és Aramon

Darabonként 1 dinár ab Királyhalom vagy supljaki állomás.

Posta: Pallé—Suplja. Sürgőncim: Ingusz Pallé
Telefon: Pallé 3 9231

Eladó Autók

- 1 drb **Austro-Daimler** 60 HP. 6 hengeres, 6 üléses
- 1 drb **Austro-Daimler** 24 HP. 4 hengeres, 4 üléses
- 1 drb **Metalugique** 45 HP. 4 hengeres, 6 üléses

Azonkívül 1926. típusu **FORD személy- és félteher-kocsik** kifogástalan állapotban

AMERICAN AUTO

WEIGAND & Co., SUBOTICA
PAJE KUJUNDŽIĆEVA UL. 4. — TELEFON: 4-47

»LA NATIONALE«

a legnagyobb francia biztosító társaság

Alapított 1820-ban • Tartalékalap 800,000.000 frank

Kartellen kívül!

Iroda: **VELIKIBEČKEREK,**

Vilsonov trg 3., Beno-ház, a Korona-szállóval szemben

Ajánlja biztosítási kötvényeit a legújabb táblák szerint és a legolcsóbb díjtételek mellett

KERÜLETI KÉPVISELŐK

Pančevo, V. Kikinda és Vršac részére, ugyszintén községi képviselők előnyös feltételek mellett felvétetnek

SZÉNA — DIÓ

Sveopće - trgovačko d. d. Zagreb

főközlete: Novogradiska

ELAD: elsőrendű szénát és diót nagyban

Sürgőncim Novogradiskán: Sürgőncim Zagreb:

„NEUMANN“

„SISAKVEIS“

Távbeszélő sz.: 55. Távbeszélő: 1-54, 11-29.

HEGYI FÜLÖP

NŐI KONFEKCIÓ ÁRUHÁZA

SUBOTICA, ALEKSANDROVA ULICA

A nyersanyagok drágulnak!

Sajátkészítésű és eredeti párisi és bécsi modelljeimet tovább is a régi olcsó áron árusítom, amit a következő néhány adat is igazol:

- Angolkabát végig vatelinnel béleelve . 450 D
- Elegánskabát Rayé Velourból szőrmézve 1050 D
- Plüsskabátok 1000 D
- Szőrmekabátok rendkívül nagy választékban . 3000 D

Különlegességek gyermek- és bakfiskabátokban!

Külön mértékosztály! Olcsó árak! Elegáns sikkesszabás!

Kedvező fizetési feltételek!

9478

Akar Ön jó és olcsó könyvet?

Akkor fáradjon be a „Bácsmegyei Napló“ könyvosztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

Pszt!

Vegeye tudomásul hogy

ULREICH TESTVÉREK

vaskereskedése

SZUBOTICÁN

o. töber hóban

megszűnik

A RAKTÁRON LEVŐ ÁRÚK

20% - kal

olcsóbban kaphatók

Berendezés egészben vagy egyes rész is eladó 9235

Angol és francia cipőket mérték után a legmodernebb kiviteben készít

Mezei András
cipészemester
Subotica, Városi székház

Jóforgalmu vendéglő

a vasutállomással szemben jutányos áron

eladó

azonnal étvehető és beköltözhető. Érdeklődni a tulajdonosnál

Szántó Mihálynál
Vinkoveci

A legesekélyes próba

bevásárolás és magyózi. Önt arról, hogy a legolcsóbb és legesekélyes

bort, pálinkát, rumot, likőrt, cognacot málnát,

valamint valódi főzött

esencet

csakis 9154

Klopfer Sándor

ujjonnan megnyitott szeszüzletében szeresheti be. Jelašićeva ul. 5. (Weisz kalapüzet mellett)

TÜZIFA

Bükkhasáb, száraz 30.— dinár, bükkhasáb felaprítva 34.— dinár 100 kg-ként házhoz szállítva. 9210

Makso Schlanger

Skotus Viator 82. Račićeva 9
Telefon 6-48

Fiatalasszony

másfélhónapos gyermekével elmenne

dadának

Magyarul is beszél.
Címe: 9434

Beograd, Pop. Lukina ul. 17.

Vukovics Gerő uri divatáruháza Subotica

Oszi divatújtonságai megérkeztek, P. & C. Habig-kalapok, L. B. O. ur- és női harisnyák egyedárusítása. Borsalino- és Panizza-kalapok Din. 250—260. Férfi fehérneműekben és nyakkezdőkben óriási választék. 9419

Tűzifa és koks
magánosok részére
legolcsóbb árban
Acs Andor
tűzifaanyag-kereskedés
Subotica,
1755 Badaličeva ulica 12

Megvételre
kerestetik egy használt,
de jó állapotban levő
esztergapad
Ajánlatok gyártmány,
méretek és ár meg-
jelölésével
Janković-malom
Sombor 9238
intézendők

Plissé
Damburozás
Rajt — gombké-
szítés
Lámpabevonás
Hollandernónál
Paralelski put 175.

Naponta frias
TEVAJ
és
felvágottak
valamint 4485
Rohisziv
s a különféle ásványvizek nagy-
ban és kicsinyben kaphatók
Herzl Vilmos
fűszer- és csemegéztelében
Vilsonova ul. 8. Telefon 5-40

Polgári árak
Tartós ondolás
hajfestés és manicür
Special **Kulić** hölgy-
fodrász műtermében.
Subotica, Manojlovičeva
ul. 7. Vasutól 2 perc.

Az eli merten legjobb
Spitzer-féle
átterem és sörsarnokba-
menü 4 tál
étellel 10 dinár
Pašičeva ul. 11. 756

Albe Sudarević
ruhafestő, ruhatisztító
és fonalfestő
SUBOTICA
Scotus Viator ulica 34
(Saját ház)
9322

Butorokat
ebédlő, háló, úri szoba-
berendezéseket,
portálokat
legelőnyösebben szerezheti le
Domján Valentin
butorüzemében
Subotica, Zrlinjski trg 11

D. M. C.
legnagyobb raktár
AVRAM KAJON
Sarajovo, Prestolonaalj.
Petra 26.
9304

Modern autogarázs
Speciális javítóműhely
Általános gépjavítóműhely
Contine tal-gumi
gyári lerakata
Külön osztály gumi vulkani állására
KOSTA BÜRGER Vel. Bečkerek
Pupinova (Ar.,ád) ul. 15. 669 Telefon 156

Táncbemutató
csütörtök este
a Városi Kávéházban
az 1928 évi saloni táncokból
Bemutadják:
Landau Géza és Juliska
táncművészek 92 2

Durch Sterbefall freigewordenes, lang-
jähriges, gutgehendes
Geschäts haus
in der Gemeinde Nemačka-Srpska-Crnja
auf längere Zeit ist
zu vermieten
Das Haus besteht aus 3 Wohnzimmern,
Kanzlei, Getreidemagazin, Kotarka, Wirt-
schaftslokal, Keller, Telefon, Nebenräum-
lichkeiten, etc. — Anfragen sind an
Desider Schlesinger Jimbolea (Hatzfeld)
zu richten 9415

Szervezési munkálatokhoz
akvizícióképes urakat keresünk a vajdasági váro-
sok, községek és falvak területén. Kereseti lehe-
tőség 3—10.000 dinár havonta. Akik utazásra is
vállalkoznak, jelezzék ajánlatukban ezt külön.
Ajánlatokat közvetlenül „LITERARIA“ Mavro
Heumann, könyvterjesztő-vállalathoz, Subotica,
9259 Karadjordjev trg 12, körünk.

KOMLÓZSÁK
a szokványinak megfelelő mére-
ben és súlyban. — Mindenfajta
gazdasági juta, kenderéslenzsák,
liszteszsák, zsinog és ponyva.

MALOMHEVEDEREK
Kárpitos kellékek, butorszöve-
tek, szőnyegek, függöny és n. p-
ellenzők

WEITZENFELD és TSA
SUBOTICA
Telefonok 1-90 és 1-92
Tessék minitát és árajánlatot kérni!

Keremit burkó kövek és la-
pok, Chamotte-tégla-habares és
kályhabetétek prompt ab raktár kaphatók
Tehn. biro Ing.
Solarović, Novisad
Futoški put 47 9217 Telefon 26-02

„Alexa“ nyakkendőgyárban
5000 darab
selyem nyakkendő kerül eladásra
10 dinártól kezdve
Fordításokat 10 dinárért végzünk!
Vojnovičeva 5, Neograd-szálló mögött 8190

Párisi
modellkalapok
eredetiben és kopirozva, dus választékban
Heiduska Mariska, Subotica

Veszünk
2 drb félvér fedező mént
(anglo-arabokat is) 3-tól 6 évesig. Ajánlatokat
lehetőleg fényképpel, a magasság és szín meg-
adásával, valamint ármegjelöléssel: **Rössler,**
Pestszentlőrinc, Horváth Lajos-u. 18. (Magyarország)

Jutányosan félteher-autó
Mason Road King amerikai gyártmány, 1 és 1/2
tonnás, új gumikkal és pneumatikkal, anlasserrel,
majdnem új. Félteher-autó „PERL“ osztrák gyárt-
mány, 4 1/2—5 tonnás, villanyvilágítással.
Okulić mérnök irodája, Žabalj (Bačka)
9356

Állandó butorkiállítás
Óriási választék! Leszállított árak!
Az érdeklődőket szívesen lát-
ja vételkötelezettség nélkül
ERDÉLYI ANTAL
butorkereskedő, Subotica, IV. B. Sudarevičeva ul. 4.
Hütter palota 8530 **Ügyeljen a címre!**

520 kataszt. hold
szántóföld 9454
egy darabban, vagy kisebb-nagyobb
parcellákban előnyös feltételek mellett
szabadkézből eladó
Közelebbi felvilágosítást ad: Srpska Banka, Pančevo

Olcsóbb mint a gyárban
Mielőtt ruhaszükségletét beszerezné győződjön
meg olcsó áraitól
Lejkó Béla gyümölcsiac 1308

Keveset ha znált
Fiát-kocsi, taxázásra
alkalmas, eladó
Kosta Bürger, autogarázs
Veliki-Bečkerek 9149

Naptárarúsítók figyelemébe!
Mielőtt bárhonnán naptárt
venne vagy rendelne, kér-
jen ajánlatot a MINERVA-
NAPTÁRAKRÓL
1928-ra
Vajdasági Magyar Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi-Naptár
Kis Naptár
A naptárak még szebb kiállítás-
ban jelennek meg, mint tavaly
s minden naptárnál
lényegesen olcsóbbak

PAPP NE
cosmetika és manikür-
szalon, Paja Kujundži-
čeva (W. Szelényi ut) 3
Törvényileg védett valódi
Pompadour kenőcs mely
egyedül biztos ártalmat-
lan szer a szeplők, máj-
foltok és pattanások ellen.
Arusi és postai szét-
küldése utánvétellel

Fával égetett elsőrendű
fehér darabos **mész**
szavatolt kö-
mentes építő **cement,**
bročini portland
száraz pormentes
bükfa-szén, pécsi
kovács-szén 8273
Révai Adolf
Subotica
Sokolska 2 Telefon 551

Dominó,
sakk, dáka,
billiárd-golyó,
mand'ner-
gummi, ig-
num sanotum
golyó, kugli-
babák legolcsóbban!
Gerber Jakabné
első subotici esernyőkészítő mű-
helyében Subotica, Sudarevič u. 82

Olcsó
tűzifa
100 kg. vágott és
apított fa **30-**
dinár házhoz
szállítva. Pontos mé-
résért garanzálunk.
Gyors és szolid ki-
szolgálás
„BOSNA“
fakereskedés **Subotica,**
a vasúti pályaudvar mögött.
Telefon 512 8242

Perinum
fenyősborszeszt meg-
ismeri az
elefántfej
védjegyről 7331

90 dinártól
konyha és szobafestést, azon-
kívül előnyösen vállalt templom
és kápolnafestést
Horváth Almáski József
Skotus Viator ul. 75. 2544

Használt pálinkás és
bor-s
hordók
15 liter-től 46 h-koig
eladók
NOJCSEK GÉZA
SUBOTICA 6123

Szolid áron és precizen
FEST
TISZTIT
WIHART
Subotica, Sokolska 3.

Jégszekrények 1095
mészárosok, hentesek, vendéglősök és
magánháztartások részére
40% jégmentakarítás
BRACA GOLDNER
SUBOTICA
TELEFON: 134.

Magyar vizum nem szükséges!!

Kedvezményes vasuti utazás Budapestre és vissza

1927. szept. 21-től október 22-ig.

Fenti időn belül a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapesten 50% -os kedvezménnyel adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Fenti 30 nap alatt a Budapestre és vissza való utazásra, nemkülönben a Budapesten keresztül eszközleendő átutazásra lényeges vasuti díjmérséklések, továbbá szállodai és vendéglői kedvezmények adtnak.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok (40 dinár és portó beküldése ellenében) a Bácsmezei Napló suboticiái, noviszadi és sombori kiadóhivatalainál és a vidéki SHS kereskedelmi testületeknél (Lloyd), utazási irodáknál, pénztárazetateknél és a Beográdi Magyar Kereskedelmi Megbizottnál (Beograd, Palata Akademijske. Telefon 20—23) szerezhettek be.

PÁLINKA-, BOR-UTAZÓT

keresek

Bicskára és Kikinda környéke. Csak a szakmában jól bevezetett egyén jöhet tekintetbe.

BERGEL LEO, Senta

Elő- és mű-sirkoszorúkat

„HORTENZIA” művirágüzem SZUBOTICA, Dupav alta Puka u. 2. Sánta szanatóriummal szemben.

Kerestetik 21-es hennerszákhöz

4 db henger 550 mm. hosszú, 21.—220 mm. vastag
1 darab állókazán 10—15 m² tüzfűtéssel. Sürgős megkeresést kér
Szabados Miksa keményítőgyár Subotica

CHRYSAANTHEMUMJA
és őszi virágai csodás teljes éget és nagyságot érnek el, ha

KANIPOS
növénytapátszóval öntöz öket. Csomagja 12 50 és 42— dinár.

CHUMAGHER TOLTAN
gyógyzerés és vegészeti laboratorium,
Orve a, SUS.

Könyvek
Arjegyzéket ingyen küldi barátnak magyar- vagy németnyelvű iskolák részére
Lipsitz i Lampel
könyvkiadó Subotica 1891

HADNAGY
asztalosmester készít épületmunkát. Festett butorok árú adó raktára.
javításokat vállal. **SUBOTICA**
1575 Petrovgradska u. 6

Szűfitermelők figyelmébe!
Nagy vázák forró-, 16- és egyéb csapokban és dugóban. Kiegyenes és nagyban alkalmazható
özv. Gerber Jakabné
Subotica, B. Sudarević ul. 32

Zongorák Plantio
a világ legjobb márkái. Hosszú te áratu részletek. Felvételre a leg nagyobb raktár az országban
KAIN
hangszerkészítő Subotica, Városháza épület.

Órajavítások
Órák a legjobb órajavító műhelyben kaphatók:
Thau Hermann-nál
Sokolka (Combköz) u. 4

Inz. EŠKENAZI & Co. VATTAGYÁRA

Ennska ul. 8. sz. Beograd Taviral: Valafarika
Képzit mindennemű vattát a legolcsóbb áron és a legjobb minőségben, közönséges pamut- és jobb minőségű paplanvattát, mindennemű finom kardiro ott vattát, mügyapjat, kárpito-jutát. Gumizott vattát táblaban és tekeresekben konfekciók és szabók részére.
Csapka- és subagyár
Hidrofilvattát drogériák és gyógyszerárak részére
Kórházi vattát szanatóriumok és kórházak részére
Mintákat kívántra ingyen küldök

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almasó kézzel írt szöveget tartalmazó levelet 10 din. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekkel forduljanak a szerkesztőségnek.

Fényképészek és amatőrök figyelmébe
Amerikai rendszerű retusáló és kopírozó intézet.
Elvállal: negatív és pozitív retus, kopírozást és nagyítást minden papíron és klorofóroszát garantált elsőrangú kivitelben, olcsó árban. Kérjen azonnal árjegyzéket. Szállítás 24 óra alatt.
R. Zelinka, Subotica, Madjarska ulica 2. 47-8

Női fodrászt vagy fodrásznőt, jó munkacéret felvezetek
Gyerman Pál női fodrász. Vel.-Beckerek 9456

HÁZASSÁG
Nősülni óhajjt 30 éves keresztény kereskedő, jól menő üzlettel, cca 200.000 dinár vagyonnal. Nőül venne tisztességes magyar urilányt, ki legalább ugyanennyi közzepézz vagyonnal rendelkezik. Fényképes leveleket a legteljesebb diszkrétció mellett Radio Reklam Jugoslavija, Subotica postafiók 48 címre kérem
9244

Ügynökök a Singer varrógép lerakatban felvétetnek
fizetés és százalék ellenében Pályázók pönteken és szombaton jelentkezhetnek a Singer varrógép lerakatban Vel.-Kikindán. 9453

Horgosi közbirtokosságnak
a nagyjárású ártézi kutijában van 219 méter csó a földszintől 11 méter mélyen, a ki fele részéből vagy pénzért elvállalja a felszedést az jelentkezzen Az elnökség. 9472

Társ kerestetik egy rentabilis vállalatához. Szükséges tőke 20—25000 dinár.
Bővebbet Peić ügynöksége Subotica Vlaška ul. 8 9471

Házasságot urikörökben
gybel, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrétcióval. Marie Fejes. Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1625 6645

Levelező, magyar, német, gyorsírónő, könyvelésben is jártas, állást keres
Megkeresések: Wolf trafik Vel. Kikinda. 9320

36 éves egyetemi tanár, a párisi akadémia disztagja, 430 hold szántó és 200 h. erdő tulajdonosa, házasságot kötne intelligens hölgyvel. Leveleket teljes címmel »Komoly« jellegre a kiadóba kér. 9227

Perfekt szerb-horvát, német magyar levelező, mérlegképes könyvelő, ki e minőségben jelenleg is vezetó pozíciózt tölt be, napi egy-két órában elvállalná kereskedelmi vállalatok levelezésének és könyvelésének elvégzését. Szives érdeklődések telefonon 7—97 szám alatt. 9346

Hivatalnoknő, mérlegképes könyvelő, magyar gyorsíró, állást keres
azonnalra. Ajánlatokat »Szorgalom« jellegre a kiadó továbbít. 9448

Ön állást keres? Tanuljon ki sofförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bár mikor. Eredményért garantálunk. Sofföriskola (keresés és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7 az udvarban. Vállal gumi vulkanizálást. 8678

Matyó himzők! Állandó otthoni munkát kaphatnak.
Múzeum Danilo Popović, Beograd. Terazije 7. 9462

Házmaster felvétetik. — Aleksandrova ul. 12. földszint balra. 9363

Főmolnár, józan szorgalmas, megbízható szakember állást keres.
Próbára is elmegy. Bém Tamás főmolnár. Mol. 9465

Intelligens, jó megjelenésű szóló-zongorista. — lehet dilettáns is, — előkelő cukrászdába fix fizetés, ellátás és jó mellékeresettel, felvétetik. Megkivántatik a szerb, magyar és német népdalok, klasszikus és a tánczene tudása. Círnák Ernő cukrászda Pančevo. 9416

14—15 éves jó házból való női linó pincéertanónak felvétetik. Vass étterem. 9461

Házmaster felvétetik. — Aleksandrova ul. 12. földszint balra. 9363

Fűszer- és csemegeszakmában állást keres szerbül, magyarul és németül beszélő, 24 éves korú segéd. — Szives megkeresések Györkös Lajos Vel.-Beckerek címen kéretnek 9465

Házmaster felvétetik. — Aleksandrova ul. 12. földszint balra. 9363

Magányos nő minden tekintetben megbízható, kulcsárnői állást keres. Esetleg magányos urnál vagy urnónél kis háztartást egyedül végezne. Inkább mint családtag, jó otthoni óhajjt, mint nagy fizetést. Csakis vidékre. Leveleket »Egy-szerűség« jellegre a kiadóba kér. 9400

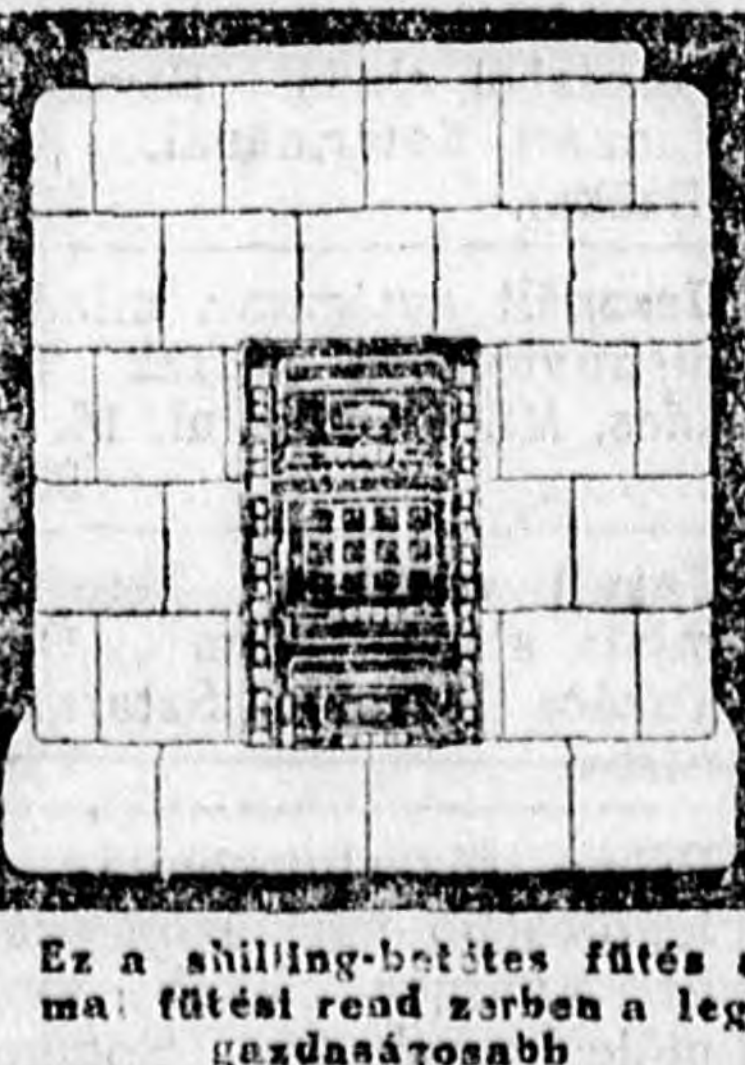
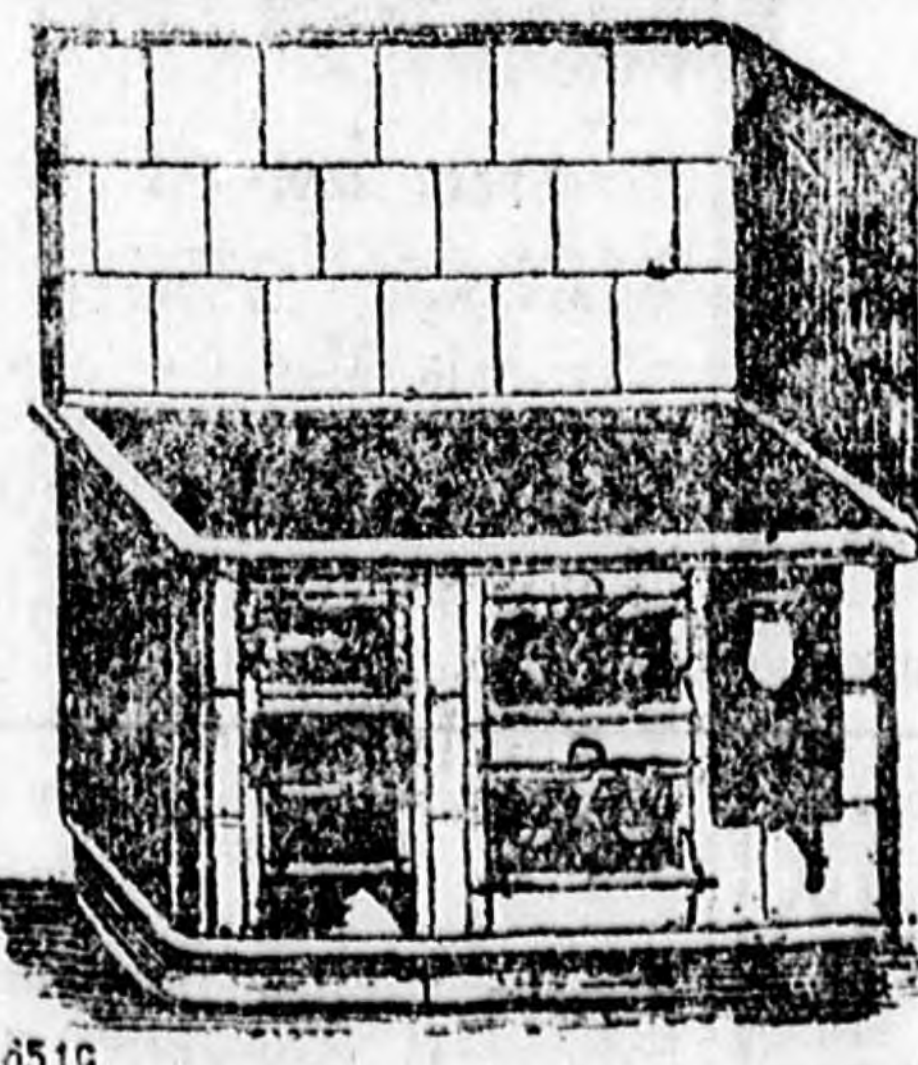
Zongora filcezt, hórőzést hurozást, hangolást és minden egyéb zongorajavítást elfogadok jótállás mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök. Kromholz Albert zongorakészítő Subotica, Vilsonova ul. 28. 9160

A Városi Színházban és Moziban levő buffet
1927 október 1-től kezdve egy évi időtartamra nyilvános árverésen
bérbe adatik
Az árverés szeptember 28-án délután 3 órakor a **Városi Takarékpénztárban** lesz megtarva, ahol a hivatalos órák alatt az árverés feltevéi is megtekinthetők

Vojnits István és Társa banküzlete
Sombor, Kralja Petra u. 17
lebonyolít főleg földbirtokosra és városi házakra váltó-örlesztéses, jelzálog — amerikai dollár — és folyószámlakölcsönöket.
Ajánl prima
burgonyát
vagon érelben, bármely vasuti állomásra szállítva, magánosok és viszon eladók részére
Steva Vojnits és Társa ban üzlete
Sombor, Kralja Petra u. 17

TEODOR SANITER, SUBOTICA

Pašićeva u. 10. Allandó raktár bármily színű Pašićeva u. 10
Cserépkályhák, Kandallók, Takaréktűzhelyek és Fajance fürdő- és dachában.
Fajance fa burkolati lapok és fajance vízvezeték cikkek (coset, mosdók, pissoirok, fali kutak), 1—5 színű cementlapok Vojvodinában a legszebbek. Színes Mettlachi padozatlapon, keramitlapok. Tűzmentes téglá és schamotte-por. — Nedves lakások szárazzá tételére szükséges **Watproof világszab. elszigetelő anyag**

Gazdaságok és községek

részére a legteljesebb raktári, szerelés- és sertés-, valamint komló-mérlegeket gyárt versenyképes áron

J. Sebestyén mérleggyár Subotica

Kérjen ajánlatot!

KORZÓ MOZI

Csütörtök—vasárnap
Mozisírámu delectiv-kalan-
dorfilm

FAST EXPRESS

(Villámvonat)
Legizgalmasabb szenzáció, mely
ebben a szezonban színtre került.
2 rész 15 felv., főszereplők:
Edith Johnson, William Duncan
Előadások kezdete naponta
4, 6 és fél 9 órakor

LIFKA-MOZI

Szerdától vasárnapig
ünnepélyes premier
Jugoszláviában először:

Kaméliás hölgy

(Élet királynője)
Alexander Dumas világhírű re-
gényének filmváltozata, ren-
dezte Fred Niblo, BEN-HUR
rendezője, főszereplők:
Norma Talmaque Beragi Oszkár
redelli zenével!
Előadások kezdete naponta
4, 6 és fél 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapig és szombat
köznapokon számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekkel forduljon vármegyehelyi mellékletnek.

Fotoamatőrök

legjutányosabban vásárolnak minden

fényképeszeti
kelléket és gépet

DEUTSCH

optiku nál Subotican

Előhívás és másolás olcsón és gyorsan. Sötét
kamra l. egyen áll vevőim rendelkezésére!

Garantált
vegytisztá **80% Ecetsav**
és mindenre ü. üszer- és csomag a u legolcsóbban
Kovács és Gelányinál
2838 kapható. Rud'c-kitérő. Telefon 8-45

A-E-G MOZIGÉPEK
összes moziikket és
FILMEKET
legjobb minőségben szállít vezer-
képvislet:
Orient-Film D. D.
Subotica

Komplett szikvizgyár be-
rendezést keresek meg-
vételre. Kálmán István,
Torda. 9380

Kiseb házat keresek meg-
vételre (2 szoba, mellékhe-
lyiségekkel). Ár: 28.000 v.
32.000 dinár. Cim: Vojnits
Géza, Szegedi szőlők 188/1
9407

Keresek azonnali megvé-
telre keveset használt, sza-
lon börgarnitúrát. Cim a
kiadóban. 9337

Barehez megrendelést a
közelgő zsidó ünnepekre
elfogad Mayer Alfréd, ka-
kas iskolánál villanyerőre
berendezett sütőde. 9404

VÁROSI MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig

Tüz táncosnő

(Aki szerelemfáltésből ő)

Nagyszabásu szerelmi dráma 5 felvonásban
Főszereplők: Alfred Abel, Rut Weicher

A négyek jele

Conan Doyle legjobb detektívregénye 6 felv.-ban
Főszereplők: J. Elson, E. Norwood

Előadások kezdete délután 1/2 6 és este 1/2 9 órakor,
vasárnap és ünnepnap délután 4, 6 és este 1/2 9 órakor

Gőz és motoros cséplőgar-
niturák, magányos cséplők
locomobilok, kisebb-na-
gyobb motorok, motoros
morzsológok, darálóok jutányo-
san eladók. — Kulfurásokat
vizvezetési felszerelésekkel
vállal: Vadóc Károly, Bač-
ka Topola. 8744

Gyári áron alul vásárol,
ha ruháját Földes Samu
ruhaárulijában. Gyü-
mölcs piac vásárolja. Férfi
öltöny 500, Raglan 700.
börkábát 850, gummikö-
peny 225, gyermekruhák
225, fiu vagy leánykö-
peny 350. Női divatkabát
575 dinár. Vidékre után-
véttel, meg nem felelés
esetén kicserélem, vagy
a pénzt visszaadom. Tes-
sék meggyőződni, ügyel-
jen a cégre! 8424

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba és egy su-
terén pincehelyiség kiadó.
Deutsch Izidor optikus.
9469

Butorozott szoba azonnalra
kiadó. Usporedna ul. 1. a
gőzfürdő mellett. 9467

Egy szép tágas különbejá-
ratu uccai butorozott szoba
kiadó. Kumičičeva ul. 36.
9429

Voronov nélkül. Ön bár-
mily életkorban Casanova
lesz a szenzációs szabadal-
mazott gummikészülékkel
Ismeretét 10 dinár posta-
bélyeg ellenében küld Gum-
mikönig, Wien, Stefanplatz
2. 9410

Négyyszobás lakást keresek
a város belterületén. Értesí-
tés Poštanska ulica 9. I.
emelet. 9481

APOLLO, NOVISAD

Holnap,
pénteken kezdődnek
a

„LIEBE“

előadásai az

Apollóban
Novisadon

Keresek 2 szobás lakást
mellékhelyiségekkel 1 évet
előfizetek. Bővebbet »Ame-
rika« főposta mellett. 9480

Röntgenorvosok figyelmébe
járnjuk a most érkezett
Röntgenfilmeket, lemeze-
ket olcsó áron. Barta i
Drug fotoszaküzlet Novisad,
Dunavska ucca 9. 8749

Már 20 éve ismert Larucin-
kapszulák legjobban be-
váltak hucycsöbántalmak-
nál, folyásnál, nők fehér-
folyásánál. — Kapható
gyógyszertárakban 20 D,
dobozonként, Főlerakat D,
Blum gyógyszerár Szu-
botica 95

CENTRALNA BANKA
ZÁLOGINTÉZETE

Subotica, Aleksandrova 4.
Nyitva 8—12, 3—5-ig. 7052

Kézimunka, drukkolasok,
DMC pamutárak, menyasz-
sonyi kelengyék, selyem
flóharisnyák, nap- és eső-
ernyők, férfi és gyermek-
szandálok és cipők — gum-
cipők — játékaru legol-
csóbban Budanovics. Teréz
kézimunkaüzletében kap-
hatók, Subotica, Rudić uli-
ca 1. 7845

Teljesen különbejáratu bu-
torozott szobát keresek. —
Cimeket »Garzon« alatt a
a kiadóba kérek. 9402

Pincehelyiség a beltérben
üzlethelyiségnek is használ-
ható, azonnal kiadó. Ér-
deklődni a Báranyszálloda
portásánál. 9410

Október 1-én megkezdem
rendszeres zongoróóráimat
és néhány növendéket még
elvállalok. Vig Károly,
Sombor, Trg Kr. Marije 4.
Fölvétel d. e. 10—12. 9293

Elvesztett 449, 469, 466.
számu Jevrejska Banka
betétkönyv. — Megtaláló
adja le a kiadóba. 9382

GUMIBÉLYEGZŐT
bármilyen nyelven készít
Molnár József Subotica,
Frankopanska ulica 25.
Megrendeléseket a Bács-
megyei Napló kiadóhiva-
tala is elfogad.

Rimske Toplice (Römerbad,
Szlovénia) rádióaktív ter-
malfürdő, pénzió szeptem-
berre 60 dinár, állami tiszt-
viselőknék 20 napi panzió
fürdő és fürdőilletékek 1280
dinár. 8865

SIPOS FIAI

műbutor-
és épületasztalos-üzem

ZENTAI UT 3

Allandó nagy still- és
kommersz buor-
raktárral
Részletfizetési kedvezmény

D. N. Jovanović

ug ved
Beograd, Terazije 3
Telefoa 43-80
Vállal mindennemű ügyvédi
megbízást és eljár az összes
bíróságoknál és közigazgatási
hatóságoknál. 9224

Fiatl cukrászsegédet kere-
sek azonnali belépésre. Ki-
rály Sándor cukrász Feke-
tić. 9458

Sofför, aki bogvár munkát
is végezne uradalomba áll-
ást keres. Tóth Ferenc
Frankopanska ul. 52. 9447

Tiszteletes, középkorú nőt
fennjáró beteg mellé kere-
sek azonnali belépéssel. So-
kolska ul. 2. I. em. 9443

Fahivatalnok felvétetik, aki
a detail épületfa eladásá-
ban teljesen jártas. Aján-
latokat »Fakereskedés« jel-
legre a kiadóba. 9441

Papucsszopások állandó
munkára felvétetnek. Szük-
ség esetén lakást is kap-
nak. Székér Sándor VIII.,
Plitvička ul. 13. 9425

15.000 dinár kaucióval kö-
zépkorú férfi pénzbeszedő,
vagy ehhez hasonló állást
keres. Bővebbet »Amerika«
főposta mellett.

Cipészsegéd azonnali belé-
pésre kerestetik. VIII., Ko-
sovo trg 7. 9479

Főgépész Láng-féle Coll-
mann szelepes gépekhez
állást keres. Malomba vagy
bármely más nagyobb üzem-
be elmenne. Többéves gya-
korrallal és bizonyítványok-
kal rendelkezik. Hívásra
személyesen megjelenik. —
Horváth Pál, Szubotica
Zrinjski trg 19. 9195

Fogtechnikus, ügyes, fiata-
labb, teljes jártassággal, ke-
restetik. Ajánlatok Berger
fogorvos, Novisad címre ké-
retnek. 9291

Konkurenciamentes válla
lathoz csendes társat kere-
sek legalább százezer di-
nárral olyan áru szállítá-
sához és eladásához, mely
egyedül Romániában ké-
szül és Jugoszláviában éven-
ként két, külföldön pedig
három vagon áru szállítha-
tó és adható el. Szaktudás
nem szükséges. Huszonöt-
százalék biztos haszon. —
Leveleket a Bácsmegyei
Napló kiadóhivatala to-
vábbít. 9305

Okleveles tanítónő állást
keres 5—10 éves gyerme-
kekhez. Beszél szerbül, ma-
gyarul és németül. Löwi E
Valkanj stanica (Banat).
9331

VÉTEL-ELADÁS

Acetylen gázberendezés —
mely igen praktikus és ve-
sélytelen, csak nagyobb
szálloda épülethez való, ol-
csón eladó. Cim a kiadó-
ban. 9474

Építésből kimaradt hasz-
nált ajtók és ablakok el-
adók. Barzel vaskereskedés
Subotica. 9473

Fényképeszeti műterem
más foglalkozás miatt —
30.000 lakosu városban el-
adó. Cim a kiadóban. 9468

Szentese, Csongrád megye
székhelyén eladó 300, 102,
50, 38, 37 és 24 holdas ta-
nyás és több más birtok.
Bővebbet Pozsonyi Ferenc,
Szentese, Magyarország —
Szentanna ucca 12. 9460

Olcsón eladó: Egy négyes
Wertheim kassza, arany-
órák, láncok, ezüstbott és
óra, aranygyűrűk, briliáns
és gyémántgyűrűk, aranyt-
mérők, családi Singer var-
rógép, horvát és szerb író-
gépek. VI., Trumbičeva ul.
11. (Csirkepiac) Kis. 9459

Uj házam Sentán a Gráf-
féle kirakodónál eladó. And-
raskovics Milorád 9450

Háztartási és konyhafelsze-
relési cikkek legolcsóbban
beszerezhetők: Edények,
sziták, kosárak, alapca
evőeszközök, kefeárak, láb-
törők nagy választékban
Ehrenfreund Géza üzleté-
ben, Subotica, Rudić ul. 1.
(Gyümölcs-piac). 9256

Olcsó házhelyek eladásá-
l A szegedi szőlőkben 36 ház-
hely kerül olcsón, kedvező
fizetési feltételek mellett el-
adásra. Érdeklődni lehet Dr.
Vas Antal ügyvéd irodájá-
ban, vagy a helyszínen —
Ruttkay Lászlónál 9470

Akkumulátortelepeket, fém-
iszapot, fémhamut, ócska
rezet, fémet, ónt minden
mennyiségben vásárol »Ca-
lin« k. d. Zagreb, Mand-
aličina ul. 1. 8750

Prima burgonyát, káposz-
tát és hagymát azonnalra
és későbbi időre vagonfé-
telekben szállítok. Vladi-
mir Jakov, Stapar. 8952

Vámhengerőzmalom, jöme-
netelű, öt percnyre a vasu-
tállomástól, azonnalra sza-
badkézből eladó. Bővebbet
Kunnert Katarinánál, Kač
(Bačka). 9002

Használt autógumit milder
mennyiségben veszek. Ta-
kács, Miloš Obilić ul. 16.
9321

Vasuti vendéglő betegség
miatt eladó. Cim: Özv.
Tukács Józsefné, Sztaraka-
nizsa. 9263

Prima rózsaburgonyát a
legolcsóbb napi áron szál-
lít Kuntner Jakab gyü-
mölcskereskedő, Sombor
Telefon 155. 9303

Eladó ház Somborban, Pop
Dimitria ul. 4. Azonnal be-
költözhető. 9301

Őszi és téli
ujdonságok

Raktáron vannak: ruha, costum, composó,
complé, sport-, utazó- és télikabát-keimék. F rfi
öltöny, sportex, raglan és télikabát-szövetek.

Pero Vujković

divatáruház Subotica, telefon 701

Hölgyeknek, akik nálam vásárolják az anyagot, párisi modalleket adok lekopirozásra

200

dinár négy darab festőművészeti könyv

Petrovi h: Ujakról és régi-kről Walden: Expressionizmus
Van Grgh levelei Kállay: Uj magyar piktura

Megrendelhető a BACSMEGYEI NAPLÓ könyvosztályában